

Musolini islâm âleminin hâmisî ilân edilecekmiş!

Afrikada yapılacak merasimde hâmilîğin sembolü olarak kılıç kuşanacak, Harar islâmîliğin yeni kâbesi olacakmış! italyanlar Hicaz ve Yemenle de anlaşmışlar

Lehistan da silâhlanmak için 500 milyon lira sarfına karar verdi

Sovyet Rusya Fransa ile yaptığı askerî ittifaka bir zeyil ilâvesini ısrarla istiyor

Fransız komünistleri Blumu devirecekler mi?

Lehistan da silâhlanmak için 500 milyon lira sarfına karar verdi

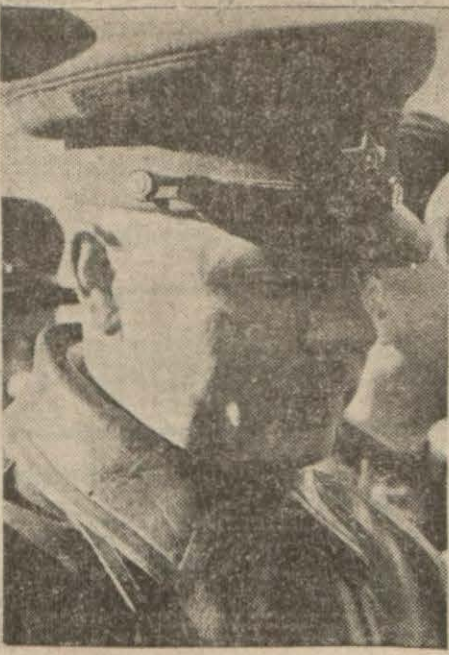
Sovyet ordusunun geçen defaki manevralarından alınmış bir resim

Londra, 12 (Hususî muhabirimizden) — Bu akşam çıkan (İvning İstandart) gazetesi, çok heyecanlı bir haber neşretmektedir. Buna göre:

Rus hükûmeti, Fransa hükûmetine müracaatla, mevcut Fransa-Rus paktını tamamlayacak olan yeni bir askerî muahede aktini teklif etmiştir.

Bu muahedenin akdi için Paris'teki Sovyet sefiri, Fransa hükûmeti nezdinde ısrar etmekte ve Fransız hükûmeti bu teklifi şayet kabul etmeyecek olursa, bugünkü Leon Blum kabinesinin istinat ettiği ve Fransız komünist partisinin de dahil bulunduğu (halk cephesinin) finans politikasına, Fransız komünistleri itiraz edecekler ve bu suretle, Leon Blum kabinesini istifa mecbur edeceklermiş.

İngiliz gazetesinin neşrettiği bu haber İngiliz siyasi mahafilinde çok derin akisler yapmıştır. Çünkü, Almanya hükûmeti, esasen, mevcut Fransız-Rus Paktı feshedil-

Sovyet orduları başkumandanı ve Millî Müdafaa Komiseri General Vorışlof

miyecek olursa Avrupa siyasetinde bir muvazene ve istikrar olamayacağı resmen ilân etmiştir. Halbu-

ki, cari Rus-Fransız Paktındaki askerî ahkâma ilâveten yeni bir askerî muahedenin yapılması İngilizlerin Almanlarla bir anlaşma yapılması hususundaki plânlarını altüst etmektedir.

Bir cihan konferansının toplanmasını düşünen İngilizlerin bu düşüncesi ise büsbütün suya düşmektedir. Binaenaleyh, Rusların Fransa hükûmeti nezdindeki teklifleri ve Fransız komünistlerini tehdit makamında öne sürmeleri A'manyada büyük bir infiali mucip olacak ve Avrupa sulhu yeniden büyük ve tehlikeli bir safhaya girmiş olacaktır.

LEHİSTAN'INDEN 500 MİLYON SARFEDECEK

Varşova [Hususî muhabirimizden] — Lehistan hükûmeti, dört senelik silâhlanma programını ilân etmiştir. Bu plâna göre, dört yıl zarfında 500,000,000 lira sarfedilecektir. Bu paranın 200,000,000 lirası Müdafaaî Millîye'e, üst taraf da Lehistanı Sandomiç havâlisinde inşa edecek çelik istihkâmlar, askerî fabrikalar, cephane depoları ve tayyare hangarlarına sarfedilecektir.

Sandomiç mintakası, Sovyet Rusya-Almanya hudutlarının ortasına gelen bir yerdir. Lehistan, Rusya ile Almanya arasında vukubulacak bir muharebede bu mintakayı en tehlikeli bir yer olarak addetmektedir. Binaenaleyh, bu havâliyi, çeliklerle, betonlarla, demirlerle tahkime başlamıştır.

Hatayda Araplar, Türkleri öldürmeğe mi teşvik ediliyor?

Yeniden birçok Türk köyleri basıldı ve yağma edildi

Halep 13 (Hususî) — Bilhas-sa Kuseyri mintakasında Arap ve Ermeni taşnakların silâhlanma yolundaki gayretleri gün

İngilterede Kuvvetli bir Hazırlık

İngiltere 800 Tayyareciyi Çağırdı

Londra, 13 (Hususî) — İngiliz hava nezareti, tayyareci ihtiyat subaylarına yaptığı bir tebliğde, sekiz yüz tayyareciyi bir nisandan itibaren hizmete alacağını, arzu edenlerin o tarihe kadar kayıtlarını yaptırmalarını ilân etmektedir.

Musolini Islâm âleminin hamisi!

Mareşal Balbo araplara bir beyanname neşretti

Londra, 13 (Hususî) — Bugünkü (Taymis) gazetesi, Musolini'nin (Libya) seyahati hakkında şu malûmatı vermektedir:

(Devamı 2 inci sayfada)

Tayyare Meydanına İner gibi...

Almanya'da tayyareler havadaki balonun üzerlerine konup uçtular

Berlin 13 [Hususî] — Hindenburg balonunun üzerinde dün pek muvaffakiyetli bir tecrübe yapılmıştır. Balon havada iken, iki tayyare balonun üzerine konmuşlar ve havalandırılmışlardır. Almanlar, Amerikada da askerî maksatlarla yapılan bu tecrübeyi ticarî maksatlarla yaptıklarını söylemektedirler. Evvelce tayyareler balonun altında asılı bulundukları çengelden ayrıl-rak uçarlardı. Fakat böyle meydana iner gibi balonun üstüne kondukları olmamıştı.

Bugün bir plânör Gülhane parkına düştü

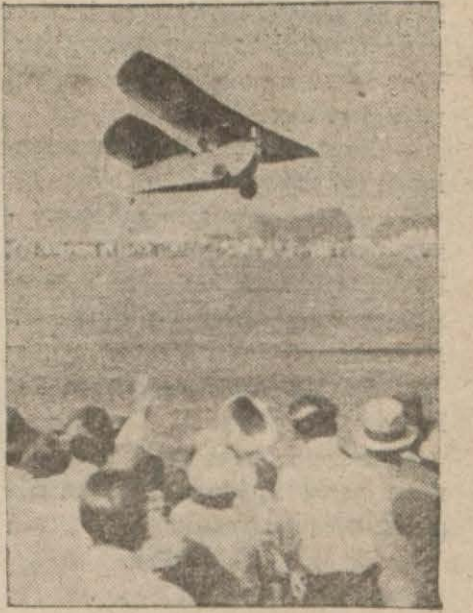
Plânör içinde bulunan Âli, ağaçlara takılan plânörden aşağıya indi ve kurtuldu

Bugün öğleden evvel Türkkuşunun bir tayyaresi tarafından çekilen bir plânörde İstanbul üzerinde uçtuktan sonra, gösteriş için Sarayburnunda bir iniş tecrübesi yapmıştır.

Pilot Âli plânörünü tayyareden ayırdıktan sonra güzel bir süzme uçuşu ile Saray burnuna inmiş, kabusu bir tayyare meydanı olmuş ve hava cereyanlarının tesiri altında bulunduğu için pek hafif olan plânör rüzgârla sürüklenerek bir ağaca takılıvermiş ve hasara uğramıştır.

Pilot Âli, parlak bir muvaffakiyet temin ederek Türkkuşuna şeref kazandırmak arzusunı, istediği gibi yerine getiremediği için

(Devamı 2 nci sayfada)

Bir plânör uçuşu

İspanyada hükûmet kuvvetleri geriye mi çekiliyor?

Madrid etrafında şiddetli bir muharebe daha oldu

(Yazısı 2 nci sahifede)

“İstanbul size yâr olmaz!,” İstanbulu eğlendiren Avrupa kızları!

Numara yaparlar, dans ederler, şampandan başlar, sigaraya kadar inerler! Röpörtajı yapan: Abdurrahman Ş. Lâç

İstanbulu baylatan Estonyalı dilber: Pagan Katrina

— Bir kokteyl!
— Param yok.

— Yok?
(Lâfın sayfaı çeviriniz)

Türkiye ile Almanya arasında yeni bir ticaret anlaşması yapılmak üzere yakında müzakerelere başlanacak, dost Almanya ile münasebetlerimiz bu bakımdan da kuvvetlendirilecektir. Yukarıki resim Berlindeki Büyük Elçimiz Bay Hamdi'nin Alman Devlet Reisi Hitler'le samimi bir münâfahasını göstermektedir.

Istanbulu eğlendiren Avrupa kızları!

- Bir çay?
- Yok!
- Bir sigaret?
- Yok?
- Bir şokolat?
- Yok?
- E... ben Tontz yok!

Bu muhavere yanımdaki masada oturan bir delikanlı ile biraz daha ileride diğer bir masada oturan bir Macar dansöz arasında cereyen ediyordu.

Biraz sonra caz başladı...

Ambasadro'nun müşterileri birer birer masalarından kalkıyorlar ve numaralarını yaptıktan sonra masalarına yerleşen yorgun artistlerin karşılarında yerlere kadar eğildiler.

Kadınların bazıları güle güle, sıraya sıraya yerlerinden kalkıyorlar, bazıları ise boyun bükerek, yorgun der gibi bacaklarını göstererek, ağırır işaretli yapıp gibi alınlarını tutarak mazeretler savuyorlar ve her halde en aşağı, bir kokteyl, bir çay, bir şokolat veya bir paket sigara ikram etmeden mütemadiye ndans etmek isteyen kavalierleri başlarından savuyorlardı.

— Hakkında bu kadınlar -de li bunlar artisttir. Müesses bunları dans etsinler diye getirmemiştir. Eğer isterlerse ederler. Amma, asil vazifeleri numaradır.

— Evet, -dedim- Belli, numaralarını iyi yapıyorlar.

Bu sırada yanımda müessesenin ya en büyük garsonu veyahut bir ortağı olacak bir adam gelmişti. Merakımı tatmin için bu adama sordum:

— Siz bu kadınlara gecede kaç lira verirsiniz?

— Adamcağız, beni maliye memurumu zannetti, kimbilir neden düşünceler cevap verdi:

— Bir buçuk - iki lira.

Ben de düşünerek:

— Zannetmem, dedim. Çok az -dır bu para. Avrupadan gelen bir artist bu para ile çalışmaz!

Bu sırada yine alâkadarlardan başka biri söz karıştı:

— Ne söylüyorsun bayım, dedi. İki Türk lirasının Romanyada ne kadar muazzam bir yekûn tuttuğunu biliyor musunuz?

Viyanalı veya Pesteli bir mamezilin Türkiye'de kazanacağı iki liranın Romanya ile ne alakası olabileceğini düşünürken arkadaşım:

— Kalk, dedi. Gardene gidelim. Orada seni bir adamla tanıştırayım. Bunların söylemedik'lerini o söyler.

Saat 23. Tam sahenin karşısında bir locadayız. Orkestranın biri bırakıyor, öteki başlıyor. Elektrikler söniyor. Tepeden süzen renkli bir projektör ziyası altında gâh bir İngiliz kadını, gâh bir Amerikalı artist, gâh bir Viyanalı diler ve bazan da ince belli bir Hırvat kıza ve tombul bir Estonyalı kadın kıvrıla kıvrıla oynuyor, numara yapıyor.

Yanımda bize her şeyi söyleyecek olan artistlerin acentesi Niyazi Gezer var. Sahnede akrobatik numaralar yapan bu kadını gösteriyor:

— Bu diyor, henüz on sekiz yaşında. Daha yetişecek, fevkalâde olacak ve sonra sanatini ve bu işleri anlatıyor:

— Ben -diyor- bu işlerin kurdum. Beynelmillel artist acentaları ile muhabere ederim. Bize evvelâ resim gönderirler. Ben artistin tipini, buradaki piyasaya göre seçerim. Sonra fiat tesbit ederiz. Artist gelir, fakat bazan bize kazık atarlar. Daha ilk provada gelen kadının fos olduğunu anlarım. Hem eline pasaportunu verir, geldiği yere gönderirim. Fevkalâde artist daha ilk provada belli olur. Ben de dahil patronlar ve garsonların bile alkışlamaktan elleri yorulur.

Artist getiriminin bir güçlüğü de gümrük meselesidir.

— Artistlerden gümrük mü alırlar?

— Hayır, teminat mektubu. Artistler Türkiye'ye gelirken getirdikleri elbiseleri burada satma -sınlar diye gümrüğe teminat mektubu veririz. Bereket versin gümrük artık bizi tanıdı. Mektubu veriyoruz. Artist giderken getirdiği elbiseler birer birer sayılıyor ve burada satmadığı anlaşılıyor.

— Artistlere ne para verirsiniz?

Amma doğru söylemek şartile?

— Elbette doğru söyleyeceğim. 5 lira ile on lira arasında. Fakat beş lira alan bir kadın hiç bir şey kazanmaz. Bakın size bir liste vereyeyim:

80 kuruş atel, 50 kuruş banyo, 50 kuruş makyaj, 100 kuruş yemek, 50 kuruş şeker, eder 230 kuruş. Bu en aşağı olan adettir. Buraya elbise, ayakkabı, yol parası ve saireyi koyarsanız ellerinde bir şey kalmaz.

Bu sırada yanımda ikikadındı. Biri Yugoslavyalı matmazel Stevanka İvoşević, diğeri Estonyalı matmazel Katrina Valesko.

Yugoslavyalı kıza soruyorum:

— Gecede kaç lira kazanıyorsunuz matmazel?

— Şimdi beş lira. Eskiden yedi alıyordum.

— Para arttırmıyor musunuz?

— Ben arttırıyorum, çünkü gündüz beş kadar uyuyorum. Kalkıp hazırlanıp buraya gelinceye kadar 9 oluyor. Gececek vaktim yok. Dah abir defa Büyük Adaya bile gitmedim.

Katrina söze karışıyor:

— Ah diyor, ben hiç para arttırıyorum, az uyuyorum. Erken kalkıyorum, mütemadiyen İstanbulu geziyorum. Hele eski İstanbul çok hoşuma gidiyor, bayılıyorum, bayılıyorum.

Caz başlıyor, davulcu zenci zimbaya vuruyor. Projejektör sahneyi aydınlatıyor ve yine bir kadın kıvrınıyor. Niyazi Gezer yanımdaki Estonya dilberine:

— Kalk diyor, numara yapacaksın, sıran geliyor, İstanbulu bayılıma bakma. Sana yar olmaz. On gün sonra sen de gidiyorsun.

Kadınlar yanımdan ayrılıyorlar. Biz de locadan çıkıyoruz. Aşğıdaki büyük salon gittikçe doluyor, saat bire geliyor. Gardene, gece hayatı. Dans, eğlence ve yorgunluk bundan sonra başlayacak!

Türkleri Öldürmeğemi Teşvik ediyorlar?

Sancakta yeniden birçok Türk köyleri basıldı

[Birinci sahifeden devam]

se kalmamış gibidir. Bir çok Arap hocaları da köylerde tahrikâtı devam ettirmektedirler. Hatta bunlar Türklerin mal ve canlarının helâl olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmektedirler. Silâhsız Türklerin bu vaziyet içinde ne kadar endişeli ve korkulu günler geçirdiklerini söylemeye hacet yoktur.

Fransız memurları da bu tahrikâtı ellerinden geldiği kadar kolaylaştırmaktadırlar. Nitekim bundan üç gün evvel şöyle bir hâdise olmuştur:

Antakya istihbarat zabiti Kuşeyre giderken yolda otomobil Arablar tarafından taşatılmıştır. Bu tecavüz üzerine otomobil durmuş ve Fransız zabiti Arablarla görüşmeğe başlamıştır. Arablar otomobilin içinde bir Türk bulunduğunu sandıkları için tecavüz ettiklerini söylemişler, kumandana arzı itizar etmişlerdir. Zabit bu neticeden memnun olmuş ve Türkler aleyhinde yapılacak tecavüzkârane muameleleri tasvip ederek ve gülerle seyahatine devam etmiştir.

TÜRK ROZETİ TAŞIMAK YASAK!

Antakya 13 (Husuf) — Sancaktaki Türk köylerine yapılan tecavüzler gittikçe artmaktadır. Kurya köyünde ve Reyhaniyenin Kadriye, Müsriye ve Arancı köylerinde bir çok evler basılmış, pek çok eşya ve hayvan alınıp götürülmüştür.

İstihbarat zabiti Reyhaniyede bir çok kimseleri toplamış ve bunlara hiç kimsenin yakalarının Türk sembolü taşıyamaya -cıklarını polis tarafından görüldürse, şiddetle tecziye edileceklerini söylemiştir. Nitekim rozet taşıyan bir genç karakola götürülmüş, bizzat istihbarat zabiti tarafından sopa ile ağır surette dövülmüş ve bu genç ellerine kelepçe takılarak hapishaneye gönderilmiştir.

AÇIK SÖZ

Kaynaşan Akdeniz

«Açık Söz» de Şakir Hazım Ergökmen Akdenizin bugünkü vaziyetini gözden geçiriyor.

Fransız gazeteleri, İtalyan manevralarının İncillereye tevcih edilmiş bir tehdit olduğunu yazıyorlar. Bu gazetelerin makatları, İngilterenin Fransanın yardımına muhtaç olduğunu söylemektedir. Filvaki Akdeniz

Nüfusu Artırmak için

Alman hükümeti evlenmek isteyen gençlere para ikraz ediyor

Almanya'da nüfusu artırmak için müracaat edilen usullerden biri de, hükümetin evlenmek isteyen gençlere mali yardımda bulunmuştur.

Maliye nezareti müsteşarı Rayhart gazetecilere verdiği beyanatta, kendi dairesinin 1933 senesinden beri evlenmek isteyen 700,000 Alman çiftine para verdiğini söylemiştir.

Hükümetin verdiği bu avans sayesinde her yüz bin kişi evlenmiş ve yarım milyondan fazla çocuk doğmuştur.

Atatürk

Fennî terimler üzerinde meşgul oldular

Ankara, 12 (A. A.) — Reiscumhur Atatürk bugün öğleden sonra saat 16 buçukta Türk Dili Tetkik Kurumu merkezini şerefleştirmişler ve fennî terimler üzerinde Terim kolu üyeleriyle 6 saat eleddevam çalışmışlardır.

Atatürk saat 23 de Kurum merkezinden müfakatle maiyetlerinde Terim kolu üyeleri olduğu halde köşkerine avdet buyurmuşlardır.

Musolini İslâm âleminin hâmisî!

(1 inci sayfadın devam)

Musolinin bu seyahati, İtalyanın deniz ve askerî kuvvetlerinin azametini telâziz ettirmek maksadıyla yapılmaktadır. Fasist İtalya devletinin inkişaf ve terakkisinde mühim rol oynamak üzere Libya intihap edilmiştir.

Yeni inşa olunan ve Musolini tarafından küşat resmî yapılacak olan yol, askerî maksatlar için yapılmıştır. Bugünkü (Daily Mail) gazetesi de şunları yazmaktadır: «Musolini ile birlikte 120 tane gazeteci gitmiştir. Fakat Musolini nutkunda mühim bir şey söylemeyecektir.

Yalnız, Habeşistanı Tunusa bağlayan yeni yolu açacak ve söyleyeceği en mühim söz de: İtalyanın, müslümanların menfaatlerine uygun siyaset güttüğünü bildirmek olacaktır. Mareşal Graziyani, Afrika müslümanlığın mukaddes beldesi olarak Hararın intihap edildiğini resmen ilân etmiştir.

İtalyanlar, Kırmızı denizde, Hicaz ve Yemen ile iyi münasebatta bulunmak üzere anlaşmışlardır. Musolini, Trablusta, müheşem mersimle İslâm hamiliğinin sembolü olan kılıcı kuşanacaktır.

Bu günkü «Deyli Herald», gazetesi de şu haberleri vermektedir: «Mareşal Balbo (L. baya) hırsı arap diline bir beyanname neğretmiştir. Bu beyanamenin başlığı şöyle yazılmıştır:

«Musolini, müslümanlığın hâmisidir. Onun ismini yüksek sesle söyle ve allahın onun yolunun aydınlık olmasına du et...»

Yeni maliye tayıneri

Erzurum muhasebe müdürü Nazım, Zile mal müdürü İbrahim; Beypazarı malmüdürü Mehmed Murad birer derece terfi ettirildiler. Çumra malmüdürü Maraş muhasebe müdürü Mehmed Çiçekdağı mal -müdürlüğüne, Maraş muhasebe müdürü Abdülvehhab Silefke muhasebe müdürlüğüne tayin olundular.

Yalnız malûmat veren vilâyetler

Bakanlıkların istediği ihşai malûmatlara bazı vilâyetlerin yalnız cevap verdikleri anlaşılmıştır.

Bu halin önüne geçmek için istatistik cetvel ve ihşai malûmatın gayet dikkatle takip edilip gönderilmesi, yalnız cevap verenler hakkında hemen takibata başlanacağı Dahiliye Vekâletinden gönderilen bir tamimle bildirilmiştir

KUÇUK HABERLER

* Karadenizde manevra yapan filomuzdan bir kısmı limanımıza dönmüşlerdir. Bu seyahatte torpitolarımızdan ikisi Köstence limanına giderek mazot almışlardır.

Sabah ve akşam başmuharrirleri ne yazıyorlar?

Cumhuriyet

Avrupada yeniden silâh yarışı

Yunus Nadi Brükselden gazetesi gönderdiği baş yazısında Avrupadaki silâh yarışından bahsediyor. Öyle görünüyor ki bu gidişle Avrupanın başına bir gelecek vardır. Meğer ki silâh yarışlarının müvazenesi cesaretleri kırarak herkesi kendi kabuğundan taşınmaya mecbur etsin.

Küçük Belçika bile milli müdafaa için Belçika frangı olarak milyarlar ifade edilen fedakârlıklar ihtiyar ediyor. Hem de bitaraflık yoluna dö -küldükten sonra...

İngiltere alelade harp bütçesini 400 milyon İngiliz liralık yeni bir tahsisatla takviye edecek, bütün dünyanın gözü fal taşı gibi açıldı. Hâdiseleri çıplak hakikat halindeki mahiyetleriyle görerek takip etmek ve mümkün olduğu kadar tehlikenin hududu haricinde kalmaya bakmak bize göre bugünün yapılacak en doğru bir işidir. Tabii her ihtimale karşı kendimizi korumak için hazır bulunmak şartile.

AÇIK SÖZ

Kaynaşan Akdeniz

«Açık Söz» de Şakir Hazım Ergökmen Akdenizin bugünkü vaziyetini gözden geçiriyor.

Fransız gazeteleri, İtalyan manevralarının İncillereye tevcih edilmiş bir tehdit olduğunu yazıyorlar. Bu gazetelerin makatları, İngilterenin Fransanın yardımına muhtaç olduğunu söylemektedir. Filvaki Akdeniz

Atatürk

Fennî terimler üzerinde meşgul oldular

Ankara, 12 (A. A.) — Reiscumhur Atatürk bugün öğleden sonra saat 16 buçukta Türk Dili Tetkik Kurumu merkezini şerefleştirmişler ve fennî terimler üzerinde Terim kolu üyeleriyle 6 saat eleddevam çalışmışlardır.

Atatürk saat 23 de Kurum merkezinden müfakatle maiyetlerinde Terim kolu üyeleri olduğu halde köşkerine avdet buyurmuşlardır.

Musolini İslâm âleminin hâmisî!

(1 inci sayfadın devam)

Boğaziçi Yolcuları

Nisanda tatbik edilmek üzere daha ucuz bir tarife hazırlandı

Şirket-i Hayriye idaresi, yeniden ücretlerde tanzilat yapmaya karar vermiş ve 1 nisandan itibaren tatbik edilmek üzere fevkalâde tanzilatlı bir tarife hazırlanmıştır.

Buna nazaran Fevberbe 1, Çengelköyü ve Vaniköyü iskelelerinden köprüye gidip gelme alınacak biletlerden birinci ve ikinci mevki -lerin birer, köprüden bu iskelelere alınacak biletlerin birinci mevki -nden üç, ikinci mevki -nden iki buçuk kuruş tanzil edilecektir.

Köprüden Kandilli, Anadoluhisarı ve Emirgan iskeleleri için gidip gelme biletlerden 20 para indirilecektir.

Kanlıca, Çubuklu ve İstinyenin biletlerinde ikişer, dönüşü biletlerinde de altı buçuk kuruş tanzilat yapılacaktır.

Bunlardan maada bitişik iskele biletleri yüzde elli, üç iskele biletleri yüzde yirmi beş indirmek ve abonman karnelerinde iskelelere göre yüzde yirmi beşten yüzde kırka kadar tanzilat yapılacaktır. Araba vapurları ücretleri de yüzde yirmi beşten elliye kadar indirilmiştir.

Boğazda yeniden ev yaptırılacaklara da bir senelik yerine üç senelik meccanî paso verilecektir.

Ayrıca yaz günleri her Cumartesi günleri saat 14 te gidip gelme 50 kuruş olmak üzere orkestrali ve büseli tenezzüh seferleri tertip olunacaktır.

Bugün bir Plânör düştü

(2 inci sayfadın devam)

üzüldüğünü, muharririmize söylemiştir. Mühassıslar bu uçuş ve inişin çok cesurane bir teşebbüs olduğunu söylemekte ve plânörün zarar görmesine rağmen pilot Ali yi takdir etmektedirler.

Bay Âlî, Türk plânörçülüğünde muvaffakiyetlerle taarruş bir pilotumuzdur; yarın Yeşilköye gidecekler, onun ustaca olan uçuşlarını görecek ve alkışlayacaklardır.

İKİ TAYYARE GELİYOR

Yarınki tayyare bavarına istikrar etmek üzere biri Eskişehirden, diğeri Ankara'dan iki tayyare daha bugün şehrimize gelecektir.

Alayköşkünde bir temsil

Eminönü Halkeviden: Evimiz Gösterit Şubesi, Gülhane parkı içinde Alayköşkü binasında 14 mart pazar günü saat 14.30 da yalnız talebeye ve saat 20.30 da halka olmak üzere (Kahraman) piyesini temsil edecektir. Arzu edenler davetiyelerimizi her gün Çağaloğlunda Merkez bürosundan alabilirler.

İspanyada hükümet kuvvetleri geriye mi çekiliyor?

Madrid, 13 (A. A.) — Müdafaa meclisi tarafından dün neşredilen bir tebliğde, ezümle şöyle denilmektedir:

«Guadalejara cephesinde İtalyan kuvvetlerinin şiddetli tazyiki devam etmekte, fakat topçu ve hava kuvvetleri tarafından himaye edilmekte olan milisler, anudane mukavemet etmektedirler.

Üniversite mahallesinde milisler tarafından işgal edilmiş olan ziraat mektebi binasını dinamitle berhava ettmişlerdir.

Asiler, mühim miktarda zayıat vermişlerdir.

MERMİ GÖTÖREN EİR GEMİ

El ao, 13 (A. A.) — Bask balıkçı gemileri mühim miktarda harp malzemesi ve bilhassa 10 milyon mermi nakletmekte olan asil -mensup tir gemiyi zaptetmişlerdir.

KOMİTE AZASINDAN FİRİ ÖLDÜRÜLDÜ

Madrid, 13 (A. A.) — Madrid müdafaa komitesi ikinci murahhası Domingo Rodriguez, bir kamyon kolunun şoförleri arasında çıkan bir ihtilâf halietmiye uğraşırken tabanca ile birkaç kere ateş edilerek öldürülmüştür.

MADRİTTE BİR SUİKAST MEYDANA ÇIKARILDI

Madrid, 13 (A. A.) — Fasist teşekkülünün iki âzası tarafından idare edilmekte olan bir fasist komposu meydana çıkarılmıştır.

Kompiyoy kuranın maksadı, General M. -jo i ele geçirecek, bu cepheyi teşkil eden partier arasında nifak husule getirmekti.

Akşam

Baş makalesi yoktur.

Haber

Baş makalesi yoktur.

Boğaziçi Yolcuları

Nisanda tatbik edilmek üzere daha ucuz bir tarife hazırlandı

Diş SİYASA

Macaristanda Faşistlik

Triyanon muahedesiyle küçültülen ve zayıflayan Macaristanda, eski Avusturya - Macaristan imparatorluğu zamanında serbest ve zengin yaşamağa alışmış olan insanlar, iktisaden sıkıntılı bir hayat geçirmeğe mecbur olmuşlardır. Budapeşte, eski Budapeşte değildir, işsizlik, parasızlık yüzünden sulh muahedelerine karşı olan infial fazladır. Ölü başvekil Gombös, evvelce (Revizyonist) siyaset güden İtalyan, Macar halkının (Triyanon) sul muahedesine karşı olan bul infial yüzünden, çok bağı idi. Gombös öldükten sonra simdikî başvekil Darani, Gombösün siyasetini terk ederek demokratik kuvvetle sarıldı ve eski başvekilin en yakın arkadaşlarından olan Marton ve arkadaşlarını devlet işlerinin başından uzaklaştırdı. Millet meclisinde bu zevatın etrafında toplanan mebusların nüfuzunu kır -dı. Bundan sonra saâçılar, Darani hükümetine karşı faaliyet geçerek fasist, Hitlerist, ve daha başka namlarla milli vatanî teşekküller meydana getirdiler.

Bu teşekküllerin geçen hafta Darani kabinesini düstürerek diktatör ve fasist bir reimin kurması için Macaristanda giriş -tikleri hareket, (Tan) gazetesi nin yazdığına göre, ecebi bir devletin teşvikile vuku bulmuştur. Pestier Llovid gazetesi, (Macaristanda ecebi propagandası) başlıklı bir yazısında şunları yazmaktadır.

«Macaristan zayıf olmakla beraber, kendi tonrakları içinde ecebi propagandalar yapılmasına göz vumacak kadar müdafasız değiliz. Ne olursa olsun, yabancı kuvvetlerin, Macaristan dahilinde iftirak ve münaferet doğuracak olan propaganda -larına biz göz vummaya -cağız, binaenaleyh, Macar hükümeti, efkârı umumiyenin aydınlatılıp tatmin edilmesi için, bütün sucuları ve bu suçlara yardım edenleri alenen ortaya koymalıdır.»

Macar başvekil Darani, Macar millet meclisinde verilen sulal takrirlerine cevap vermiş ve meselenin kanatılmış olduğunu bildirmiştir. Maamafih, bir çok devletler dahilinde olduğu gibi, Macaristanda da saâçılık, solculuk cereyanları almış, yürümüş -tür.

Ahmet Rauf

İspanyada hükümet kuvvetleri geriye mi çekiliyor?

Madrid, 13 (A. A.) — Müdafaa meclisi tarafından dün neşredilen bir tebliğde, ezümle şöyle denilmektedir:

«Guadalejara cephesinde İtalyan kuvvetlerinin şiddetli tazyiki devam etmekte, fakat topçu ve hava kuvvetleri tarafından himaye edilmekte olan milisler, anudane mukavemet etmektedirler.

Üniversite mahallesinde milisler tarafından işgal edilmiş olan ziraat mektebi binasını dinamitle berhava ettmişlerdir.

Asiler, mühim miktarda zayıat vermişlerdir.

MERMİ GÖTÖREN EİR GEMİ

El ao, 13 (A. A.) — Bask balıkçı gemileri mühim miktarda harp malzemesi ve bilhassa 10 milyon mermi nakletmekte olan asil -mensup tir gemiyi zaptetmişlerdir.

KOMİTE AZASINDAN FİRİ ÖLDÜRÜLDÜ

Madrid, 13 (A. A.) — Madrid müdafaa komitesi ikinci murahhası Domingo Rodriguez, bir kamyon kolunun şoförleri arasında çıkan bir ihtilâf halietmiye uğraşırken tabanca ile birkaç kere ateş edilerek öldürülmüştür.

MADRİTTE BİR SUİKAST MEYDANA ÇIKARILDI

Madrid, 13 (A. A.) — Fasist teşekkülünün iki âzası tarafından idare edilmekte olan bir fasist komposu meydana çıkarılmıştır.

Kompiyoy kuranın maksadı, General M. -jo i ele geçirecek, bu cepheyi teşkil eden partier arasında nifak husule getirmekti.

Akşam

Baş makalesi yoktur.

Haber

Baş makalesi yoktur.

Günün meselesi:

Düğme, toka gibi eşya yapan 50 atölye zarar mı görecek?

Bu iş için İktisat Vekâletine baş vuruldu

Bu eşyanın, gümrüksüz olarak hariçten de getirilmesi haberi san'atkârları endişeye düşürdü

Geçen yıl çıkmış olan genel it-halât rejimi listesinde düğme, toka ve sair mamul plastik eşyanın memlekete girmesi kontenjana tabi tutulmuş, yalnız mevaddi iptidaiyesi serbest bırakılmıştı.

Son günlerde piyasada dolaşan bazı haberler, düğme, toka yapan atölye sahiplerini endişeye düşürmüştür. Bu habere göre; hükümet yeni hazırlamakta olduğu bir proje ile plâstik, galloit ve selloitten yapılan mamul eşyanın da memlekete gümrüksüz olarak girmesine müsaade edecektir.

Şehrimizde küçük, büyük olmak üzere 40-50 kadar düğme ve toka yapan atölye bulunmakta ve bu atölyelerde çalışan işçi adedi de oldukça kabarık bir yekûn tutmaktadır.

Bu zümre sanat erbabının bazı-ları dün Ticaret Odasına ve bazı alâkadar makamlara müracaat ederek bu haberin doğru olup olmadığını sormuşlar, bu hususta malûmat isteyerek Vekâlete müracaat etmek istediklerini bildirmişlerdir.

Bu hususta, alâkadarlara henüz resmi bir emir gelmediğinden tezgâh sahiplerine tatmin edecek bir şey söylenememiştir.

Memleketimizde yeni sayılan bu sanat sahasında çalışanlar, bu vaziyet karşısında şunları söylemektedirler:

— Hükümetin hazırlamakta olduğu bu proje sayet doğru ise bizim vaziyetimiz pek müşkül olacaktır. Yıllardır iyi kötü atölyelerimizde geceyi gündüze katarak

çalışmak suretile ekmeğimizi kazanıyoruz. Hepimizin baktığı bir aile ocağı vardır. Piyasada da şimdiye kadar hiç bir suretle düğme ve toka buhranı veya ihtikârı baş göstermemiştir. Bilâkis biz dürüst çalışmamızla bütün memleket ihtiyacını tamamen karşılayabiliyoruz.

Türkiyede düğme ve toka atölyeleri yalnız İstanbuldadır. Bunlarda 40 nihayet 50 den fazla değildir. Hükümetin memlekette yeni sayılan bu sana tüzmesinin himayesinden başka bir şey düşünmediğini biliyoruz. Her halde bizim bu husustaki mütalea ve dileklerimiz nazarı itibara alınacağıını umuyor ve Vekâletten bunu bekliyoruz.

Çanakkale zaferini biz de hatırlıyoruz

Halkevi, Çanakkaledeki Türk kahramanlığını anlatan bir gece tertip ediyor

Emînönü Halkevi, bu ay içerisinde yapılmak üzere üç büyük gece hazırlamaktadır. Bunlardan birincisi 18 martta yapılacak olan Çanakkale gecesidir. Bu gecede, Bay Abidin Daver Çanakkale hakkında bir konferans verecek, askerî erkândan biri de hatıralarını anlatacaktır. Bundan sonra Çanakkaleye aid şiirler okunacak, Çanakkale halk şarkıları çalınacaktır. Bu geceyi, Halkevi tarih ve edebiyat kolu hazırlamıştır.

Nesriyat kolu da yine bu ay içinde yapılmak ve biri B. Halit Ziya, diğeri Türk kadın şair ve muharrirler gecesi olmak üzere iki gece hazırlamaktadır.

B. Halit Ziya gecesinde, maruf ediplerimizden bir çoğu B. Halit Ziya hakkındaki ihtisâslarını anlatacaklar, hayatı ve eserleri hakkında konferanslar vereceklerdir.

Türk kadın şairler ve muharrirleri gecesinde de Bay M. Turhan Tan, Bay Ağâh Sırrı Levend, Bayan Şekûfe Nihal, Bay Avni Yağız, Bay Mehmet Halit, kadın şair ve muharrirler hakkında konferanslar vereceklerdir. Sonra da kadın şair ve muharrirlerin eserlerinden parçalar okunacaktır.

Nesriyat kolu idare heyeti dün akşam toplanarak bu iki gece hakkında müzakerelerde bulunmuştur.

Pamuklarımızın Cinsi ıslah Ediliyor

Çiftçiye tohum dağıtılacak

Memleketimizde pamuk istihsalâtını arttırmak ve aynı zamanda pamuk cinslerini ıslah etmek için uzun zamandan beri yapılmakta olan tetkikat ikmal edilmiş ve tatbikata geçilmiştir.

Bu cümleden olmak üzere bu seneden itibaren; ziraatte en makbul cins olan (Akala) tohumlarından Eskişehirde Çırcır mıntaka-sında yetiştirilen 100 tonluk bir parti önümüzdeki hafta müstahsililere dağıtılacaktır.

Maarif Vekili'nin Teftişleri

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili Saffet Arıkan dün sabah Tıp Fakültesini, Morfoloji enstitüsünü ve Gureba, Cerrahpaşa hastahanelerini gezmiş ve bir aralık Belediye'ye de uğriyarak belediye reisini ziyaret etmiştir.

Öğleden sonra asarntika, Şark eserleri müzelerini Çinili köşkü ve Topkapı sarayını gezen Vekil bu sabah ta Valdebağına giderek yeni kurulacak olan sanatoryumun temel atma merasiminde hazır bulunmuştur.

Gümrük ve İnhisarlar Vekili Ali Rana da İnhisarlar idaresinde meşgul olmuştur.

Çocuk babaları Maarif Vekiline Mektup Gönderdi

Aile bilgisi dersinden bazı mekteplerde şikâyet ediliyor

Bazı ilköktep çocuklarından bir kısmının son zamanlarda evlerine geç gittikleri görülmüş ve bu vaziyet velilerin nazarı dikkatlerini celbetmiştir. Bilhassa Şişlide ve Beyoğlundaki mekteplerde görülen bu hâdisenin iç yüzü şudur:

Mekteplerde aile bilgisi denilen bir ders gösterilmektedir. Bu derste; çocuğa iler de kuracağı yuva da iyi bir valide, veya iyi bir baba olmak için lazım gelen bilgiler gösterilmektedir.

Bu bilgilerin neden ibaret olduğunu da şuracıkta kaydedelim:

Sofra hazırlama, yemek pişirme, zıyalet verme, ütû, dikiş ve sairedir.

Bazı mekteplerde çocuklara sü-pürge süpürmek, cam silmek gibi işlerin de bu ders namı altında gösterildiği anlaşılmıştır.

Bize bu hâdiseyi anlatan bir baba şöyle diyor:

— Çocuğumun akşam eve geldiği zaman bir halini görerseniz, hayret edersiniz. Zavallı yavrumun yorgunluktan yemek yemiye takati kalmıyor.

Bir kaç akşam kendisini epey sıkıştırdığım halde çocuğu her nedense söyletmek mümkün olmadı. Bu işi takip etmek mecburiyetinde kalınca, mektebin çocuğa süpürge süpürttüğü neticesine vardım.

Haber aldığımız göre bazı babalar bu mesele hakkında İstanbulda bulunan Maarif Vekiline bir mektup yazmışlardır.

— Bak elimde kâğıt kalem yok. Senin söyleyeceklerini bir bildiğin, bir tanışın sözleri gibi dinliyeceğim. Genç kadın, kafasını sallıya sallıya:

— Bu sözleriniz hep beni söylet-mek için. Kanar mıyım?

Der gibi bir bakışla komiserin gözleri içine baktı.

— Beni ne yapacaksınız şimdi? Evet, o çocuk benim. Mezarlığa ben bıraktım.

Dedi.

Komiser biraz sert:

— O kadarını ben de biliyorum. Hem seni Adliye'ye vermek için bana da bu kadarı gerekli. Benim için bir şey yok. Kâğıdını yazar, seni de bir polisin yanına verir, gece demez, gündüz demez yollarım. Sorduğum senin iyiliğin için. Açıkcası sana acıdım. Hasta bir kadınsın. Bu çocuğu da bilerek, isteyerek mezarlığa bırakmadığını anlıyorum. Der-dini döker, bana inan verisen baş-

ka türlü olur. Belki, sana bir baba-lık ederim.

Solgun benizli kadın bu sözler

Belediyelerin teftişi

Divanı muhasebat bütün belediyeleri teftiş ediyor

İstanbul'a iki âza geldi, derhal teftişlere başladılar

Maarif Vekâleti, memleketimizdeki bütün büyük şehir belediyelerinin hesaplarını teftiş ve tetkik etmeğe karar vermiştir. Vekâlet bu iş için Divanı Muhasebat teşkilâtından doğru-dan doğruya istifade edebilmek için, teftişlerin bizzat Divanı Muhasebat azaları tarafından yapılmasını temin etmiştir. Divanı Muhasebat azaları, büyük şehirlere hareket ederek vazifelerine başlamışlardır. Şehrimizde de iki aza gelmiş ve İstanbul belediyesinin ve hususî idarenin hesaplarını teftiş etmeğe başlamışlardır.

Teftişler ve hesapların tetkiki bir iki ay devam edecektir. Bu meydana bir çok muameleler de gözden geçirilecektir.

Şehrimizde, teftiş esnasında lazım gelen evrak ve defterler belediye tarafından teftiş komisyonu emrine verilecektir.

Bütün memleket belediyelerinin hesaplarını teftiş edecek olan Divanı Muhasebat azaları ve müfettişler, vazifelerini bitirdikten sonra, Ankara'ya dönecekler, bir toplantı yapacaklardır.

Yapılan teftişler hakkında, her aza ve müfettiş, Vekâlete birer mufassal rapor vereceklerdir. Divanı Muhasebat merkez teşkilâtı da ayrıca teftişlerin neticesini tetkik edecektir.

Yeni yolcu Salonu

Yeni yolcu salonu projesi için açılan müsabaka dün neticelenmiştir. Güzel sanatlar akademisinde toplanan jüri heyeti dün dört saatlik bir müzakereden sonra mimar Rebii Refik, Feyzi Arkan ve Peşte üniversitesi profesörlerinden mimar mühendis Alfred'in üç eserini birinci ilân etmiştir.

İkinciliği kazanan d'rt makette; mühendis Sabri ve mimar Emin Otanın müşterek hazırladıkları bir eserle Şevki Balmumcu Mimar Nafiz, Celâl Biçerle Ahmet Reşadın müşterek eserleridir.

Verilecek mükâfatın 2500 lirası birinciliği kazanan üç proje arasında taksim edilecek ve geri kalan 1000 lira da ikinci gelen dört eser sahibine verilecektir.

Şu hale göre inşaat için tam bir proje intihap olunamadığından müteahhiss bir mimarın bu yedi esere ait mühim noktaları tesbit etmesi ve yeniden verilecek direktiflere göre yeni bir proje hazırlanarak İktisat Vekâletinin tasvibine gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

Ziraat Vekili Adanaya gitti

Ziraat Vekili Muhlis tetkikatta bulunmak üzere dün gece To-ros ekspresle Ankaradan Adanaya hareket etmiştir. Muhlis Erkmen Adanadan Tarsus, Mersin ve Antalya'ya geçecek, seyahati 15 gün kadar sürecektir.

Polislerin kartviziti nasıl olacak?

Polis teşkilâtı mensuplarından bazılarının (vafî polisi), (siyasal komiser), (Kamu güven) gibi sıfatlar taşıyan kartvizitler kullandığı veya adreslerini bu şekilde bildirdikleri Emniyet Umum Mü-dürlüğünün nazarı dikkatini celbetmiştir. Bu münasebetle Dahiliye vekâletinden vilâyete gönderilen bir tamimle zabıta mensuplarının badema bu şekilde adres ve kartvizit kullanılmıyarak muayyen olan rütbelerini istimal etmeleri bildirilmiştir.

dinledi, dinledi. Komiserin karşısında ezildi, büzüldü, üfledi, düşündü.

— Nasıl söyleyeyim. Biter hikâye değil ki.

Komiser, sakalını karıştırdı, karıştırdı:

— Uzun olsun, daha iyi, belki sana yardımım olur. Polislik yalnız yakalamak değil, yakaladığını da iyi etmek, yararlı yapmak, işe yarattır.

Dedi ve.. sordu:

— Sen kimsin, neyin nesin?

— Benim babam arabacı Salih.

— Arabacı Salih mi?

Genç kadın gözleri yaşararak, titrek bir sesle cevap verdi:

— Arabacı Salih, ona Bosnak Salih te derlermiş. Kendisini kuyuya sarkıtıp asmış!

Komiser elini birden dizine çarptı, kaybettğini bulan ve kaçan bir adam sevinçle haykırdı:

— Ha.. ha.. Şu Salih. Ben o nu tanıyordum. O zaman, yirmi yirmi bir yıl oluyor. O kızı ben Ka-

Darüşşefakahlılar Türkkuşuna Yazıldılar

Yarınki büyük tayyare bayramına iştirak etmek üzere bugün Ankaradan şehrimize bir Türkkuşu filosu daha gelecektir.

Bu filo, üçü motörlü, ikisi motörsüz olmak üzere beş tayyare den mürekkeptir.

Bayramın bütün hazırlıkları bitirilmiş ve mektep talebelerinin meccanen bayram sahası olan Yeşilköye gidip gelmeleri için dün her ilköktebe sekiz tane tren bileti gönderilmiştir.

Meccanî biletlerin mühim bir kısmı da lise ve orta mekteplere dağıtılmıştır.

Diğer taraftan gençliğin Türkkuşuna karşı göstermekte olduğu alâka günden güne artmakta ve kaydolunlar çoğalmaktadır. Bu meydana Darüşşefaka talebesi de müctemian aza yazılmışlardır.

"GÜVEN", T. A.

Sigorta Sowyetesinden:

Sowyetemizin hissedarlar Umumî Heyeti 29 Mart 1937 Pazartesi saat 16 da adi surette toplanacağından Ticaret kanunu ve esas mukavelenin hükümlüne tevfi kan haizi salâhiyet hissedarların mezkûr gün ve saatte Galatada Voyvoda caddesinde Sümer Bank binasında Sowyetenin idare merkezine asaleten veya vekâleten gelmeleri ve toplanma tarihinden bir hafta evvel sahip oldukları hisse senetlerini şirkete veya Sümer Bank veya Emlâk ve Eytam bankası İstanbul şubelerine yatırarak aldıkları makbuzları şirkete tevdi eylemeleri ve mukabilinde duhuliyet varakalarını almaları rica ve ilân olunur.

R U Z N A M E

1 — 936 Yılı muamele ve hesapları hakkında Meclisi İdare ve Mürakip raporlarının okunması.

2 — Mezkûr yıla ait bilanço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdik ve kabulü ve İdare Meclisi azalarile mürakiplerin ibrası.

3 — Temeltiün tevzii.

4 — Memurlara verilecek ikramiyenin tayini.

5 — 937 senesi için mürakip seçimi ve ücretlerinin tayini.

6 — İdare Meclisi azalarının huzur haklarının tesbiti.

simpaşada Dörtkuyu komiseri idim. Evinin kuyusunda kendisini asılı bulduk. Tahkikatı ben yapmıştım. Demek sen onun kızıydın?

— Evet.

— Öyle ya. Genç bir karısı, altı aylık bir çocuğu ile dul kalmıştı.

— İşte o altı aylık çocuk benim.

Komiser şaşkınlık içindeydi. Meraklı bir mevzula karşılaştı. Heyecandan parmakları sakalından gitmiyor, boyuna sakalını karıştırıyor, genesini kaşıyordu:

— E peki sonra ne oldu? Annen sağ mı bari?

— Annem de babamdan altı ay sonra ölmüş.

— Seni kim büyütti?

— Beni ihtiyar bir halam varmış, o yanıma almış. Üç yaşına kadar onun yanında kalmışım. Sonra o da ölmüş, Beni mahalleden Pakize adlı bir kadın

(Devamı var)

Halk filozofu diyor ki:

İstanbullular Neş'eli midir?

İstanbulda, şöyle bir etrafınıza bakınız, benim gibi, sizin de gözünüze çarpar. Bilhassa büyük ve işlek caddelerde meyhaneler gittikçe çoğalıyor. Boş, üzerinde kiralık levhası bulunan bir dükkân görüyorsunuz; bir kaç müddet geçince, görüyorsunuz ki, burada bir meyhaneye açılmış... Kapanan, iflâs eden bilmem hangi dükkânın yerinde bir meyhaneye açılıyor ve pekâlâ işliyor. İşliyor demek, müşteri buluyor demektir.

Halbuki, eskiden meyhaneler, mahdut ve muayyen cadde ve sokaklarda, geçit yerlerinde olurdu.

İstanbulluların, içkiye gittikçe düştüğü manasını çıkarmak, hiç şüphesiz, doğru değildir. Bana, böyle, kübik vitrinlerle süslü, cici-bicili meyhanelerin çoğalması, içki ihtiyadını belki arttırır gibi geliyor.

Meşhur hikâyedir: Derdi olur, içeri, neşesi olur, içermiş... Acaba, adedi gittikçe artan İstanbul meyhanelerindeki müşteriler, hangi sebepten dolayı içiyorlar? Temennî edelim ki, neşesinden, işinin yolunda gittiğinden dolayı içmiş olsun...

İçki satan bu dükkânların, ekseriya, isimleri meyhaneye değildir. Ya lokanta, ya birahane, ya gazino, yahut çalgılı lokantadır. Ve bu işi yapanlar, kazancın sırrını da anlamışa benziyorlar. Çünkü, fiatlar hiç de bahalı değil... Dükkânın süsüne, püsüne bakarak, insanın içerde bir hayli masrafa gireceği zannediliyor. Fakat, hayır, ucuz... hem çok ucuz...

Bana öyle geliyor ki, hayatı ucuzlatmak işine en evvel içki satanlar başlamışlar.

İstanbullular, neşeli insanlar mıdır?.. Bu bir sualdir. Şarka yakın memleketlerde, Avrupalılar, insanların mağnum olduğunu, eğlence ve neşenin bilmediğini söylerler. İstanbullular, muhakkak ki, neşesini ve keyfini bilen insanlardır. Hem kazanmasını, hem rahat etmesini, hem de eğlencesini bilen adamlar, bugünün, asrın istediği tiplerdir.

Ben, İstanbulda gittikçe artan bir çalışma zevki gördüğüm için, bir kaç meyhaneye daha açılmış olmasını çok görmüyorum.

Halk Filozofu

Birimizin derdi Hepimizin derdi

Üsküdar ve Kadıköy-lülerin Tramvayı

Üsküdar'da oturan okuyucularımızdan bir çok mektuplar aldık. Bu semtte işleyen tramvay ücretlerinin pahalılığından şikâyet ediliyor. Bu tarafta tramvay ücretleri hakikaten yüksektir. Vaziyet şudur: Şirket, Kadıköyüne ve daha ileriye kadar hattı uzatmıştır. Buna rağmen, bildiğimize göre, şirket kazançlı bir halde değildir. Belediye, her yıl, muayyen bir yardım yapıyor. Bu vaziyette, ticari bir zihniyetle, şüphesiz, bilet ücretlerinin tenzili mevzu bahis olmak gerekir.

Fakat, ortada yine bir hakikat vardır: Bu tarafın tramvayına binmek mecburiyetinde olan vatandaşlar fazla para ödüyorlar. O halde ne olacak? Bize kalırsa, bu vaziyetin devamı, bu şekilde vatandaşlara bir külfet oluyor. Binaenaleyh, yapılması mümkün olan tasarruflar varsa, bunları yapmak, idareye yeni bir şekil vermek, ücretlerin mutlaka ucuzlatılmasını temin etmelidir. Bize öyle geliyor ki, şirket bugün taşıdığı yolcu miktarından çok daha fazlayı, bu suretle taşıyabilecektir. Bir çok kimseler, yakın telâkki ettikleri mesafeler dahilinde, fiatlar yüksek olduğu için tramvaya binmeyip, yayan yürümeyi tercih ediyorlar.

Üsküdar ve Kadıköy bazarları kalabalık semtlerdir. Burada tramvay meselesi mühimdir.

Birimizin derdi hepimizin derdi olduğuna göre, Üsküdar ve havalisi tramvaylarının bugünkü vaziyetini tesbit ve ıslah edecek çareler aramak icap eder, kanaatindeyiz.

Edebi roman: 9

Sen de seveceksin!

Etem İzzet Benice

— Bir yaradan.. bir ben.. bir çocuk..

— Bir yerde çalışıyor musun?

— Hayır.

— El kapısında falan?

— Hayır, hiç bir yerde. Yeni çalışacakmış.

— Ee, bu çocuğu kimden kazandın?..

— ...

Kadın gene ağlamaya başladı. Komiser:

— Kızım, ağlayacak bir şey yok. Bak senin baban yerinde bir adamım. Halini görüyorum. Bana her şeyin doğrusunu söyle. Babana, amcana anlatıyorsun gibi anlat. Bana polise bakar gibi bakma.

— ...

Lâftıye boynunu eğmiş, gözleri yere saplanmış, yavaş yavaş ağlıyordu.

— Kimsen yok mu?

— Midesi sırtına yapışacak kadar u-falmış, büzülmüştü.

— Sana çorba getirmiştim. Dışarıda mangalın üzerinde, sıcak sıcak onu ye.

Kadın bakışlarındaki anlam bu sorgunun karşılığı oldu..

Çorbayı kâsesile yutacak gibi içiyordu. Ekmeği parmaklarının bütün gücüyle parçalıyor, ağzına tıliyordu.

Komiser bütün bunları gördük-ten sonra:

— Lâftıye, açlığını inandım.. başka bir şey ister misin?

— Diye sordu.

— İstemem, doydum.

Komiserin sesi yumuşamıştı:

— Ne diye böyle açsın?

— Üç gündür yiyecek hiç bir şey bulamadım.

Almanya Silâh Parasını Nereden Buluyor?

İgiden tlgie motörleştirilmiş olan Alman ordusunun son manevralarında alınmış bir resim

Kaynaklar yavaş yavaş kurumağa başlıyor, Almanya istikraz yapmağa, vergileri arttırmağa mecbur kalacak

Şu dakikada Almanyada işleyen hiç bir demir ve çelik fabrikası kalmamış gibidir

saire gibi maddeleri mütemadiyen yığmaktadır.

Halkın iâşesi için yapılan Erzatz'ler, yani yiyecek yerine kaim olacak maddeler de çoğalmakta ve umumî harp içinde halkın katlandığı erzak kıtlığının tekrür etmesine çalışılmaktadır. Hulâsa Almanya müthiş bir stok politikası takip ediyor.

Bütün Alman ekonomisi orduya tahsis edilmiştir. İşsizlerin mikdarı son derece azalmıştır.

Fakat bu vaziyetin sermayeye, paraya ihtiyaç gösterdiğini söylemeye lüzum yoktur. Eğer Alman hâzinesi dolu olsaydı, eğer piyasa az faizle hükûmete para ikraz etseydi, eğer döviz vaziyeti müsait olsaydı, ithal edilen iptidai maddeleri ödemek müşkülâtı olmasaydı, Almanya, giriştiği teslihat işindeki gayretine daha büyük bir hız vermiş olacaktı.

Gerçi Almanyada sanayiî muazzam bir imâl kabiliyeti vardır. Milyonlarca kişilik muazzam bir orduyu teçhiz ve iâşe edebilmek için çok dikkatle plânlar hazırlamıştır. Alman hükûmeti para ve sanayi kaynaklarını istediği gibi tanzim ve kontrol etmektedir.

Fakat para nereden geliyor? Almanyada bu âzîm masrafları karşılayabilmek için kim para veriyor?

Bu suallere cevap vermek müşkül değildir. Hükûmet Alman ekonomisinin baş müşterisi safatle si-

parişlerini tediye etmeğe mecburdur.

Almanya evvelâ Emisyon bankasını halkın "Finansman", yerine tahsis etmiştir. Hükûmet ancak bu sayede silâhlanma programını tahakkuk ettirebilmek için lâzum olan milyarları tedarik etmeğe muvaffak olmaktadır.

Doktor Şht, halkın kendi malî kabiliyetine karşı olan hudutsuz itimadına güvenerek, şimdiye kadar Hitler Almanyasına muvaffakiyetle yardım edebilmiştir. Almanya bütün siparişlerini "Hususi Tret", lerle tediye etmektedir. Bu "Tret", in Rayhsbangın diğer ticari Tretler gibi iskonto ettiği bu Tretin haricen ötekinden farkı yoktur. Bu sebepten halk arasında bir Enfilasyon intibahı bırakmaktadır.

Fakat bu sun'î usulün tatbikına uzun müdet devam edilemez. Bundan sonra yeni Finansman çareleri aramak lâzım gelecektir. Tasarruf sandıklarından, sigorta şirketlerinden istikrazlara girişilmesi akla gelebilir. Yahut şirketleri hedef tutan vergiler artırılabilir.

Şimdi bazı Alman, mahafilinde ecebilece bazı imtiyazlar verilmesini isteyenler vardır. Gerçi Almanyanın iktisadî iflâsından bahsetmek şimdilik mevsimsizdir. Çünkü varidat kaynakları henüz tamamiyle kurumamıştır. Fakat yakında dediğimiz çarelere baş vurmamak mecburiyeti hasıl olacaktır.

Bir Alman neferi en son sistem bir makineli tüfek başında

HIKÂYE

Yazan: Reşat Feyzi

Komşu ve arkadaş..

Yeni taşındığımız apartman çok hoşuma gidiyordu. Çünkü, komşularımız arasında ne güzel şeyler vardı. Yanımızdaki apartmanda Bayan Hicranla, akşamları, balkondan göz, kaş işareti derken, mercimeği fırına vermiştik.

Bizim üstümüzdeki katta oturan komisyoncu Bay Levinin bir bal-dızı vardı ki sormayın.. Allah böyle baldızı cümle dostlar başına versin. Ben, artık, dışarıda gezmekten, eğlenmekten vaz geçmiştim. Akşam, yazıhaneden çıkınca, soluğu evde alıyordum.

Yeni apartmandan karım da memnundu. Çünkü, onun bir çok eski mektep arkadaşları da bize komşu idi. Karımın canı sıkılmıyordu. Gündüz gece, beraber düşüp kalkıyorlar, çay içiyorlar, poker oynuyorlardı.

Aradan bir iki ay geçti. Karımın arkadaşlarıyla, artık ben de sıkı sıkı dost olmuştum.

Hele içlerinde bir Meziyet vardı ki, aklımı başımdan almıştı. Bu harikulâde güzel ve genç kadına öyle bir tutulmuştum ki, sormayın.. Bayan Meziyet, kocası doktor Ahmet Abdiden bir sene evvel ayrılmış, onun bir dul kadındı. Onun şen bir gülüşü, kakkaha atışı vardı. Göğsünü titreterek, gözlerini süzerek bana:

— İşte böyle Halis Beyfendi, di-yişi vardı.. İçimde bir noktanın git-tikçe düğümlendiğini, sızladığını his-sediyordum, Fettan bir kadındı Ba-yan Meziyet.. Bakışlarının bütün masını anlıyordu. Ve açıktan o-na bir şey söyleyemediğim için, beni daha çok çileden çıkartacak hare-ketlerini tekrarlıyor, benimle imalî şakalar yapıyordu.

Birgün, ince, ipek, eflâtan bir tu-valet giymişti. Göğüs bir dişi mah-lûkun, erkekleri cıldırtacak bütün teravetini taşıyordu. O gün, müt-

hiş bir buhran geçirdim. Karar ver-miştim. Bayan Meziyete, kendisini sevdiğimi söyleyecektim.

Karımın çok eski bir mektep ar-kadaşı olduğunu hatırlamak benim için acı idi. Meziyet, toy, kaba bir kadın değildi. Teklifi reddetse bile, her halde karıma söylemez, bir re-zaletle meydan vermeden, kat'i bir lisanla, böyle bir hayal peşinde koş-manın dürist bir hareket olamıya-cağını ifade ederdi. Ben böyle dü-şünüyordum. Fakat, gün geçtikçe de, bana karşı olan alakası ve sami-miyeti artıyordu. Bana artık:

— Halis, diye, hitap ediyordu. Hep beraber sinemaya, çaya gitti-ğimiz zaman, yanımdan ayrılmıyor, sıcak nefeslerini, bir lâstik top gibi gergin vücudunu bana daha çok yaklaştırmak için vesileler arıyor-du.

Kararımı verdikten sonra, iki gün geçmişti. Bir akşamı. Eve geliyordum. Ben tramvayla Harbiyeden geçerken, Meziyeti, yalnız, Pangal-tıya doğru giderken gördüm. He-men tramvaydan atlادم. Nefes ne-fese yanına gittim. Beni görünce, çapkın kakkahalarından birini attı:

— Ne arıyorsun burada, dedi.. E-ve mi?

— Evet, eve gidiyordum. seni gör-düm, tramvaydan atlادم..

— Ne var?.. Hayırdır inşallah?..

— Sana söyleyeceğim mühim bir şey var, Meziyet..

Meziyet iki elimi birden tutmuştu. Gözlerinin içine baktı. Bana da-ha çok yaklaştı. Dudakları, iş-tiha ile kıvrıldı:

— Bana, müthiş, tutuldun sen, Ha-lis, dedi..

— !?..

— Fakat, ben de alâkasız de-ğilim.. Beni düşündürmeğe başladım.. Ne söyleyeceğimi şaşırılmışım. Hay-

(Devamı 6 ncı sayfada)

Güyan'a sürülen Türk polisinin hakikî hatıraları: 10

Harp divanı, idamıma karar verecekti, bunu rüyamda görüyordum

— Bu polis efendi de hirsız mı imiş?

Tavri hareketi benimle alay ettiğini gösteriyordu. Kabaha-tim olmadığı halde bana isnat edilmek istenilen şu suçtan do-layı içlerimıştım. Sert sert ce-vap verdim:

— Bu polis efendi, habersiz olduğunu evvelce de söylemiş-tir.

Tercümanın söyledikleri pek kulağına girmedi. Gözlerini üç beş saniye daha duvara diktik-ten sonra elini, güya farkına var-dığı parmaklıklara attı. Ve de-mirler birer iğreti parça halin-de teker teker alındı.

Gideceği sıra üzerimden ay-rılan gözlerinde yine bir istihza vardı. Başımı bir ikinci ve bel-ki daha belâh bir derde sokma-mak kasdile susmağı tercih et-tim. Aleksandra fırlattığı sert bakışlarda çok mana vardı. Ni-tekim, tekrar ifadesi alınan Rus zabiti on beş gün müddetle tek odada hapsedilmek cezasına uğ-radı. Pencerede örülüp duvara çevrilmek suretile ortadan kal-dırıldı.

Anladık ki, bu iş, Lâzar adın-daki beyaz Rus tarafından an-laşılarak açığa vurulmuş.

Aleksandr, on beş günü biti-

rip yanıma döndükten başka dışarıdaki adamları tarafından işi görülerek serbest bırakıldı. Hacı Hüseyin ve Salih Efendi-ler divanı harba gönderildi. Şa-kir ağa sıra bekliyor.

Ve dolup boşalan koğuşun en eski mevkûflarından birisi de ben oldum. Herkesin işi va-ziyetine göre yoluna konulup haklarında iyi veya kötü bir ne-tice alınabilmekte olmasına ra-ğmen bana «kim ve necisin?» di-yen olmadı, hiç..

O gün gelen babam, müdiri-yete tekrar gittiğini ve muhake-memin bir an evvel görülmesi için delâletleri ricasında bulun-

Güyanda Cayenne şehrinde banka önündeki âbide..

duğunu söyledi. Çok nevmî-tim. Altı aydır aranmayan bir adamın yine de hatırlanmıyaca-cağı kanaatinde idim. Ne yapa-yım ki, benden çok daha fazla teessür duyduğu muhakkak o-lan babamı sıkılamak için te-sellide bulunur, geç te olsa tah-lile olunacağına söyledim. O, oğlu hakkında söylenilen her ta-lî sözden bir teselli hissesi çı-kardığı için benim de ümitleri-min eksilmemiş bulunduğunu

gördükçe sevinir, evine dönerdi.

Altıncı ayın sonlarına doğru idi. Yanıma gelen bir Fransız jandarması, eşyalarımı topla-maklıgını ve Bakırköyündeki yüksek harp divanına götürü-leceğini söyledi. Çok memnun olmuştum. Aylardanberi intizar etmekte bulunduğum şu haber, kararları mutlak bir mahkeme huzuruna çıkarılacağıma dair olduğu halde beraet etmiş ka-

dar sevindim. Hapsedildiğim şu dört duvar arasında ne buhran ve iç sıkıntıları içerisinde geçirdiğim yarım yıl beni o hale ge-tirmişti ki, bir cezaya çarptırı-lacak ta olsam o saatin bir an evvel gelmesini istiyordum.

Maamafih, neticenin lehimde tecelli edeceğine adeta inanmış-tım. Hâkimler heyeti, altı aylık mevkufiyetimi kâfi görerek bî-rakılmama karar verecek sa-nyordum.

Koğuştakilerle vedalaşarak ikisi Fransız, diğerleri İtalyan dört silâhlı jandarmanın öni sı-ra tevkifhaneden çıktık. Yolda, herkesin gözü bende idi. Kum-kapı istasyonuna varıncaya ka-dar ne çektim, bilmezsiniz. Mes-leki icabı daima suçlu taşımış bir zabıta memurunun dört sü-nüğü önünde caddeden geçişi, ne ağır bir tecellidir.

Atladığımız trenden Bakır köyünde indik. Kumkapıda ol-duğu gibi, halkın nazarları al-tında ezile, büzüle harp divanı (Devamı var)

FRANKO

Tanınmış bir Fransız kadını anlatıyor:

İspanyol ihtilâlcilerinin reisi bana Madridde randevu verdi, fakat...

General Frankonun Kanarya adalarında Valiliği esnasında alınmış bir resmi

Ben bütün bir gece Franko ile dans ettim. İleride büyük bir devlet reisi olur mu, olmaz mı? Orasına karışmam. Fakat gayet kötü dans ettiğini pek iyi biliyorum. İspanyol için dans bil - memek hayli tuhaf şeydir.

Geçen eylülde Madridde buluşacaktık. Fakat muhtelif sebeplerden ne o Madride gelebil - di, ne de ben oraya gidebilirdim.

İspanyol plâjlarının keşfedildiği 1935 senesi içindeydi. Bütün Paris plâjlara, hattâ Kanarya adalarına dökülmüştü.

Ben de 1935 ağustosunda Kanarya adalarında Las Palmas'ta bulunuyordum. Bu adalar cennet gibi yerlerdir. Muhteşem otomobilleri ve direksiyonu çilgınca kullanan şoförleri vardır. Ben de böyle hızlı giden otomobillerden, içinde olsam, dışın - da olsam, çok korkardım.

Burada bir Metrepol oteli vardır ki, çok meşhurdur. Kaval - yelerin çoğu, karılarının sıkı tarassutları altında dans eden İngiliz seyyahlarla, Lufthanza şirketinin Alman memurlarıdır.

Bu adada Tover'i de keşfet - tim. Las Palmas'ın bütün aile çocukları Tover'e geliyorlar. Burada iki kâşife rastladım. İsimlerini telâffuz etmek pek güç olduğu için, ben kendiliğimden birine Juan, ötekine de Pedro ismini vermiştim. İkisi de bana âşık olmuşlardı ve harikulâde enfes bir derecede dans ediyorlardı. Kibar adamlardı. Fakat genç kadınların da kendilerine mahsus zaafı vardı. Meselâ ben de tayyarecilerle sinema yıldızlarına bayılırım.

Her akşam bizim kafiye Trentaytr barında buluşuyorduk. Burada da İngiltere ile Kap arasında yaptığı tayyare seferlerinde geçirdiği müteaddit kazalar yüzünden kırılmadık yeri kalmamış Hört isminde bir İngiliz vardı. Burada kendisini tedavi etmek için sanki bir viski kürü yapmağa gelmişti. Ondan başka bir İspanyol daha vardı. Juan ile Pedro beni bu İspanyolla tanıştırdılar: Yüzbaşı Franko.

Tayyareci imiş. Fakat şimdiki halde en münasip gördüğü iniş sahası Trentaytr barı idi. Bana bir viski ısmarladı. Galiba

viski tayyarecilerin içkisi! Biraz gevezelik ettik. Ertesi gece gelip gelmiyeceğini sordu.

— Yarın Tenerif'e gideceğim, dedim.

— Öyle ise orada kardeşimi görebileceksiniz demek! Şimdi kardeşim oraya vali tayin edilmiş bulunuyor. Ondan evvelki valiyi öldürdüler.

Ben politikadan hiç anlamam.

General Franko yaktığı yasan kadınla dans ediyor

Fakat âşıklarımın anlattıkları - na göre, bu generalden reiskârna göre, bu generalden reiskârda bulunan cumhuriyetçiler pek o kadar hoşlanmıyorlarmış. Hattâ kendisini, İspanyadan uzaklaştırmak için oraya vali tayin etmişler. Astürde isyan çıkar - ran maden amelesini hiç görülmemiş bir şiddetle tenkil etmiş. Fakat mademki Tenerif'e gidiyordu, orada, kendisiyle pekâlâ görüşebilirdim.

Tenerif'te «Taoro» otelinin adanın yarısını görmek kabil - dir.

Kadiz'den Las Palmas'a uğ - yarak gelen Villa dö Madria vapurunda meşhur iki yolcu vardı: Birisi Avrupa güzeli, öteki de general Franko.

Avrupa güzeli de o yıl içinde seçilen İspanya güzeli idi. Güzel kadın memleketi namına Kanarya adalarından seçilerek müsabakaya iştirak etmişti. İsmi de Alisya Navarro!

Hemen bütün Tenerif ahalisi kendisini karşılamaya gelmiş - leri. Bu münasebetle Tenerif'te bayram yapıldı. Belediye tiyatrosunda büyük bir ziyafet ve balo verildi.

... sözünü tutmadı

İspanyollar güzel dans ediyor - lar general Franko müstesna!

Franko hükûmeti devirmek kararını ne zaman verdi?

O ziyafette Franko karşımda oturuyordu. Gözlerimiz gayri ihtiyarî birbirine ilişti. Sonra konuşmağa başladık. Fransız - cayı gayet iyi konuşuyordu. Baloda beni dansa kaldırdı:

— Paso Doble'yi oynamasını gayet iyi bilirim, dedi.

— Siz Fransız kadınlarını sever misiniz?

— Çok severim, çünkü iyi konuşmasını bilirler. Halbuki İspanyol kadınlarile aşktan konuşmazsanız, hiç bir şey konuşmuş olmazsınız?

— Peki, Fransız erkeklerini sever misiniz?

— Orası başka! Fransız erkekleri nedense iyi giyinmesini bilmiyorlar. Sonra da affınıza mağruren cür'etkâr ve terbiyesizdirler.

Franko Perpinyan şehrinde okuduğu ve bu şehri çok sevdiğini söylemişti. Halbuki bu şehrin on sekiz ay sonra kızıl - lara giden gönüllülerin bir tahas - şüt merkezi olacağını hiç aklına getirmemişti.

Bir kaç defa dans ettik.

— Kanarya adalarına vali tayin edildim, dedi, bir valinin vazife müddeti yedi sene olarak tesbit edilmiştir.

— Oh, yedi sene Kanarya adalarında kalırsanız, kim bilir ne kadar canınız sıkılır?

Cevap vermedi. Yalnız dedi ki:

— Eğer Madride gelirsiniz, orada konuşuruz. Ben 1936 senesi ağustosunda behemehal Madritte bulunacağım.

Evet, ben Madride gidemem. Fakat o da Madride gelemedi.

Sesil Sorel Hasta

Bundan birkaç yıl evvel İstanbul'da gelmiş olan maruf Fransız aktrisi Madam Sesil Sorel ağır surette hastalanmış bulunmaktadır. Alelacele hastahaneye kaldırılan büyük artistin sıhhati endişe vermektedir. Bununla beraber kendisini kurtarmak ümitleri kaybolmuş değildir.

Sevgililerinin tabutları arasında ömür geçiren bir milyoner

Bu milyoner şimdi iki karısının mumyalattığı cesetlerle birlikte dünyayı dolaşmak için seyahate çıkmış bulunmaktadır

Birinci karısı

Geçen ay içinde, Arjantin milyonerlerinden Gregor Ahatın muhakemesine başlanmıştır. Esrarengiz cinaî bir dram olan muhakeme safahatını, gazete - ler, bütün Amerikalılara bildirmektedirler. Milyoner, ölü iki karısının mumyalanmış ceset - leriyle birlikte bütün dünyayı dolaşarak seyahat etmiştir.

Seyahati esnasında milyonerin yanında hususî doktoru olan Djon Bluner bulunmuştur.

Sen Jorj vapurunda kirala - dığı iki lüks kamara içinde hususî doktoru ile baş, başa vere - rek ve yalnız ara, sıra oynadı - ğı kumardan başka, kadın, içki gibi şeylere merak etmeden vapur yolculuğu yapan milyonerin, bavullarından ayrı olarak, bagajları arasında iki tabut varmış. Bu tabutlardan birisi - nin içinde ilk karısının mum - yalanmış cesedi, ikinci tabutta da, ikinci defa evlenip te bizzat öldürdüğü karısının cesedi bulunmakta imiş..

Tabutlar ayrıca birer sandık içine konulmuşlardır. Büyük denizler ortasında, vapur, Amerika'dan Avrupa'ya gelirken, milyoner, vapurun kumar sa - lonunda Brezilyalı bir kaç kişi ile kumar oynamağa başlamış - lar.

Kumar esnasında oyun kâ - ğıtları üzerine işaretler yaparak milyoneri aldatmağa çalışan Brezilyalıların bu sahtekârlığı - nı milyoner görmüş ve çok kızmıştır. Bunun üzerine, asabileşen milyonerle Brezilya - lılar arasında kavga çıkmış ve sandalye, sandalyeye bir döğüş - me olmuştur. Vapurun kaptanı işe müdahale etmiş ve tahki - kat ilerlemiştir. Milyonerin eş - yaları aranırken sandıkların içindeki tabutların örülmüş ve şüpheler büsbütün artmıştır. Milyoner bunun üzerine tevki - f olunmuş, bir çok evrak, kesik gazete yazıları, mektup ve fo - toğraflar ele geçirilmiştir. Bu fotoğraf ve mektuplardan mil - yoner Ahat'ın hayatı, esrarı tam manasile öğrenilmiştir.

Venezüellada doğan bu adam, bir kaç ihtilâlde bulunmuş ve 1918 yılında Arjantine firar etmiştir. Burada silâh kaçakçılığına ve ihtilâlcilere pahalı, pa - halı silâh satmağa başlayan Ahat çok para kazanarak milyoner olmuştur. Bunun üzerine hususî doktoru Bluner, milyoneri Venezüellalı genç ve güzel bir kıza tanıştırmıştır. Milyoner bu kıza çok sevmiş ise de, dü - ğünleri olmazdan evvel kıza bir

(Devamı 6 ncı sayfada)

İkinci karısı

Amerikada idam cezaları nasıl infaz ediliyor?

Mattehtit Amerika hükûmetlerinde idam cezasının mahkûm elektrik sandalyesine oturarak, vücudünden cereyan geçirilerek suretile infaz edildiği malumdur. Fakat bu hükûmetlerin hepsi aynı usulü kabul etmiş değildirler. Meselâ Montana hükûmeti dahilinde idam cezası, mahkûma ipe boynundan asmak suretile tatbik edilir. Yukarıki geçenlerde nişanlısını öldüren Fred adında bir mahkûmun nasıl idam edildiğini gösteriyor

Üç komita

Makedonya komitacıları arasında 13 yıl

- 10 -

Yazan:

M. Necmeddin Deliorman
Sofyadaki (Deliorman)
gazetesi başmuhariri

Sofyada toplanan Bulgaristan Türkleri ilk millî kongresinde, reisliğine büyük milletperver Bekir Sıtkı İntihap edilmişti. Kongre daimî hegetinin tensip ve karar ile o zamana kadar Razgrad'da çıkarıldığı (Deliorman) gazetesini, Sofyaya nakil ve yeni harflerle neşre başladı. Resimde görülen göz-lüklü zat Bekir Sıtkıdır. (Trakya) komitesinin verdiği idam hükmü ve aldığı birkaç tehdit mektubundan sonra Kırklareline geldi orada vefat etti. (Allah rahmet eylesin)

«Sen, olsa, olsa Mahmut Necmeddin olacaksın» dedi.

— Nereden anladın, dedim.

— Bizim çocuk gazetelerde okumuş, seni arıyorlarmış, fakat kaçmışsın, nerede olduğun belli değilmiş. Öldürüldüğünü söylüyorlarmış.

Ben, bir dakika evvel bir köşede uyuklayıp dinlene bilmek istiyordum, üstüm, başım sırlı, sıklam yaşı.. ayaklarım çamur içinde, yorgun ve bitkin bir haldeyim.. fakat, Ali ağa:

— Sakınma, bir parçacık barı olsun konuş, bu silahlı Türk köyün bekçisidir. Onu bu işe ben koydum, bizim adamımızdır» dedi.

«Bizim adamımızdır» dediği bekçi, başı beyaz sarıklı, zayıf ve uzun boylu, siyah sert bakışlı bir müslümandı, Bulgaristan'daki köy belediyeleri böyle başıbozukların ellerine birer silah vererek köy bekçiliği yaptırıyorlardı..

Benim, saklı, kapaklı bir tarafım yoktu. Yalnız komitelerden şerhinden kaçıyordum, binaenaleyh, Razgrad hâdisesinin içyüzünü kısaca anlattım. Bekçi de, beni dikkatle dinledi ve içinden gelen bir (ooh) ile komitelerle karşı izharı nefret etti.. Razgrad'da yeni bir hâdise vukubulup bulmadığını bilmiyorlardı.

Bu bekçi, içinde küçük bir mumun ışık verdiği feneri aldı ve Ali Ağa ile beni istirahat edeceğim yere kadar götürdü.

Köy odasının bir köşesine Ali ağanın getirdiği yün şiltesi serdim ve kapiyı iç taraftan sürmeleyip mumu söndürdüm ve yattım..

Bu kadar ıstırap ve yorgunluktan sonra başımı yastığa koyar koymaz uyumuşum.. Fakat, heyhat.. Bu uyku, yarım saatden fazla devam edemedi, çünkü beyaz sarıklı müslüman bekçi, gidip icap edenlere beni haber etmişti..

(Devamı var)

Okuyucularla Baş başa

Mahalle aralarında dolaşanlar

Beyazıtta oturan Selim Hüseyin imzalı bir okuyucumuz yazıyor:

«İstanbulda nazarı dikkati celbeden hallerden biri de sokak ve mahalle aralarında dolaşan kıpti kadınlar, çocuklar.. Bunlar, ekseriya boş arsalarda, yangın yerlerinde, duvar diplerinde bir şeyler ararlar, bulurlar, bunları, arkalarında taşıdıkları küfelerle koyarlar. Yahut ta, bu insanlar, böyle bir şey arar ve meşgul görünürlükler. Fakat, İstanbulda ekseri mahalle halkı bunlardan müstekindir. Çünkü, söylendiğine göre, bu kadın ve çocuklar, bir takım küçük hırsızlık vak'alarının faili olarak telâkki edilmektedir. Balkondan asırılan çamaşırlar, cam kırılarak, sopa ile çekilen elbiseler ve saire kimler tarafından çalınıyor?.. Bu adamların vaziyeti nedir?.. Bana kahrısa, bunların öyle mahalle aralarında dolaşmalarına müsaade edilmemelidir. Çünkü, pek hayırlı insanlara benzemiyorlar.

Alâkadarların, muhterem gazetecilerin nazarı dikkatini celbetmenizi beklerim.»

SON TELGRAF — Okuyucumuzun mektubuna aynen yukarıya koyduk. Nazarı dikkati celbederiz.

Sevgililerinin tabutları arasında ömür geçiren bir milyoner

(5 inci sayfadın devamı)

Yılan ısırtarak öldürmüştür. Sevdiği bu kıza kaybettiğine çok müteessir olan milyoner cesedi mumyalattırarak hususî bir tabut içinde muhafaza altına almıştır. Milyoner günlerinin bir kaç saatini mumyalanan cesedin yanında geçirmeğe başlamış ve bu hal yıllarca böyle devam etmiştir. Fakat, iki yıl sonra, hususî doktoru, milyonere genç başka kadın bulmuştur. Bu kadın ile milyoner evlenmiş ve çok sevişerek mes'ut bir hayat sürmeğe başlamıştır. Maamafih milyoner, yine eskisi gibi, ilk karısının cesedini de unutma-

mış ve ikinci karısının ihtarlarına rağmen gününün bir iki saatini tabutun yanında geçirmeye devam etmiştir. Milyoneri çok seven karısı bu vaziyete daha fazla tahammül edemiyerek, kışkançlığını yenememiş ve bir gün evden çıkıp firar etmiştir. Buna, milyoner çok kızmış kışkançlığı galip gelerek sevdiği karısını bir sinir buhranı arasında öldürmüş ve öldürdüğü karısının cesedini de hususî doktoruna mumyalatmış ve ilk karısının bulunduğu mahfuz yere yerleştirmiştir. Bundan sonra kendi karyolasını iki tabutun arasına koydurmuş ve gece gündüz bu iki ceset arasında ömür sürmeğe başlamıştır. Seneler böyle geçmiş, fakat, geçen sene milyoner vapurla bir devriâlem seyahatine çıkmak istemiştir. Sevgililerinden ayrı olmamak isteyen zengin Amerikalı, tabutlara hususî birer sandık yaptırmış ve cesetleri bu sandıklar içine yerleştirerek eşya valizi gibi vapuruna almıştır. Maamafih, vapur seyahati milyonere uğurlu gelmemiş ve kumar masası başında ve yine sinir buhranı geçirdiği bir saatte Brezilyalılarla kavga etmiş ve bunun neticesinde de esrarının meydana çıkmasına sebep olmuştur. Şimdi bu adam ikinci karısının katili olarak muhakeme edilmektedir. Sevgililerinin mumyalı cesetleri ise

Boenos Aires mezarlığına götürülmüştür. Doktor ve avukatlar milyoneri deli olarak göstermeğe çalışmaktadırlar. Fakat, mahkemenin elinden kurtarabilecekleri çok şüphelidir.

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

Akşam neşriyatı:
18,30 plâkla dans musikisi, 19,00 Şehir tiyatrosu komedi kısmı iki temsil (Başbaşa ve büyük söz), 20,00 fasıl saz heyeti 20,30 B. Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Basıl saz hey'eti, 21,15 orkestra, 22,15 ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,35 plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23,00 son.

HİKÂYE

Komşu ve arkadaş

(Dördüncü sayfa da devam)

retten donakaldım. Ellerime geçen bir sıcaklık vardı. Kaldırımın üstüne düşmemek için, kendimi zor tutuyordum. Bacaklarımı titriyordu: — Seni çok seviyorum, Meziyet, dedim..

— Bunu aylardanberi anlıyorum, Halis.. İlk zamanlar bir şeyler hissetmiyordum.. fakat, sonra, sonra, kalbimi avuçlarıma içine aldım, sanki.. hoşuma gidiyordu..

— Ne kadar mes'udum, Meziyet.. senin de beni sevebileceğini muhakak surette hatırıma getirmiyordum.. bu, kafamın içinde, beni üzen, müteessir eden zayıf bir ihtimadi.. şimdi deli gibiydim, Meziyet.. şimdi deli gibiyim, Meziyet..

Yaldan gelip gençler bize bakıyordu. Meziyet:

— Halis, dedi, terziye kadar gidiyorum. Sonra buluşalım.. Akşama bize gelin, konuşuruz..

Meziyetle üç aydanberi, Leylâ ile Mecnun gibi sevişiyorduk. Karım vaziyetten haberdar değil.. Ben, yazınhanede bazı akşam işleri icat ettim, artık eve erken koşmuyordum. Meziyetle buluşup geziyoruz. Genç kadın da bana tutuldu.. birgün bir-birimizi göremesek, uyuyamıyoruz.

Ekseriya gittiğimiz «Beyaz Otel», de ne kadar eğleniyoruz. Otelin lokantasında biraz içki içiyor, yemek yiyor, biraz müzik dinliyoruz. Sonra, çıkıp odamızda yatıyoruz. «Beyaz Otel», Meziyetle benim aşk yuvarmış oldu.. artık, otelde, bizi o kadar tanıyorlardı ki daha kapıdan girer girmez, her vakit oturdığımız kösedeki masayı hemen hazırlıyorlar, yukarıya haber yolluyarak, odamızı tanzim ediyorlardı. Hayatı.. nimen heyecanlı, tatlı günlerini yaşıyordum. Meziyet beni yeni bir âleme sokmuştu. Bu kadının üzerindeki tesiri müthişti. Ona âdetâ tapmıyordum. Artık evimi ihmal etmeğe başlamıştım. Karımla kavgalarımız eskik olmuyordu, Karım fazla bir yük olmuyordu. Bir sabah gene fena halde kavgalı çıkmıştım. O gün karar verdim, boşanacaktım.

Akşam bir yerde epeyce içtim; ve suratla geldim. Hizmetçi kapiyı açtı. Giren girmez bağırdu:

— Nerede bu karı?.. Ayrılacağım artık..

— Hanımefendi ile İhsan Bey dün gece saatlerce gene oturup konuşuyorlar. Ben kapıdan gözülyordum. Kaçmağa karar verdiler. Hanımefendi, bu sabah çıktı, gitti, bir daha gelmedi..

Beynimden vurulmuşa dönmüşüm:

— Kim bu İhsan Bey?..

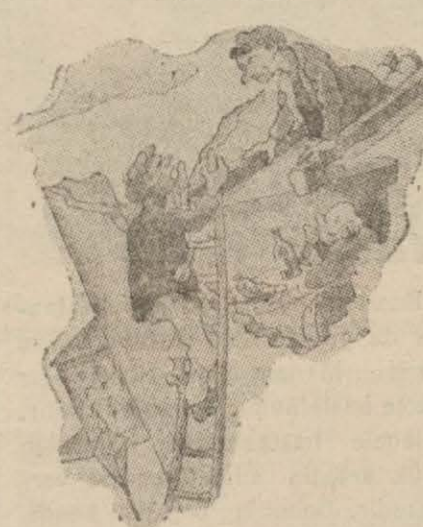
— A.. Bilmiyor musunuz Beyefendi?.. Meziyet Hanımın ağabeyisi..

— Vay alçak!.. Vay namussuz!..

— Haberiniz yok demek?.. Aylar var ki sevişiyorlardı.. İhsan Bey, siz geç gelmeğe başladığınız günden beri, her akşam bizde..

Reşat Feyzi

Saka

— Şişşşt Ahmet! Galiba yanlış evi yikiyoruz içeride adam var.

— Ben sana elli defa tayyarelere asılma diye tenbih ettim. Söz dinlemediyin hali budur işte.

Eski İstanbul batakhaneleri:

KUMAR..

Yazan: M. S. ÇAPAN

- 10 -

Kalkın tayfalar, yüksek dalgalar
Gemi yalpalar, kaptan çabalar

Adam aman ter yarım
Şu senin ettiklerin
Ölümünden be

ter yarım

Manilerin karşılıklı, sorgulu cevaplı söylendiği de olurdu. Vezinde, kafiyesinde sakatlık, bozukluk bulunmazdı. Sıraşını düşürüp te maniyeye başlayan birisi, maniyi bitirip (adam aman!) da karar verirken, öbür taraftan başkası buna cevap verirdi. Meselâ birisi şöyle bir maniyeye başlarsa:

Sinemi,
Adam aman sinemi
Feddin bükülün felek
Her işin ter

sinemi

Hemen öbürü de fikir ve müedda itibarile ona benzer, bir cevap verirdi:

Sinemi,
Adam aman sinemi
Çürüttü ter

sinemi [*]

Semai kahvelerinde yetişen, külhanbeyi terbiyesi alan bu haylaz ve kopiller, buralardan icazet aldıktan sonra, Galatanın (Arkadi), (Kuşlu) tiyatrosuna Rıhtımdaki (Amerika) tiyatrosundaki pandomimaya giderler, (Arkadi) deki uzun saçlı, karagözlü, güler yüzlü, dolgun vücutlu kızın bir bacağına havaya kaldırarak okuduğu:

Zümrüt gibi yeşillendi
Ah şu dağlar, sular çağlat
Bicave aşık olanlar
Hazin hazin her dem ağlar
Aman yavrum, canım kuzum
Bilir misin sen onu?
Berbaddır cicim sevdanın sonu!

Cetirin meyler içilsin
Biraz defî gam edilsin
Karagözlerin süzülün
Mahzun gönüm şad olsun.
Aman, yavrum, canım kuzum
Bilir misin sen onu?
Berbattır cicim sevdanın sonu.

kantosile,
Kalkın tayfalar
Yüksek dalgalar
Gemi yalpalar
Kaptan çabalar
Lari çum trelelli hahahay!
Lari çum trelelli hahahay!

Düetosu, ruhlarının istihsa ve ihtirasını alevler, kantocu kızın vücudünün kıvrak bükülüşleri, nağmeli sesi, göz süzüşleri, açılmamış hislerini büyülerdi. Her zaman oraya gitmek arzusu kalplerini yakan bir emel olmuştum.

Fakat buna imkân bulamazlardı. Çünkü; kendi tabirlerince:

— Mangiz nanay!.. idi.

Para bulmak için her işi yaparlardı, esrar kahvelerinde nargile yakarlardı, yankesicilere göz-cülük ederler, balozlarda fındık satarlardı, Kemeraltı, Kömürcü sokağı umumhanelerinde, tey-zelerin:

— Şuraya git, buraya gel!

— Bir kasa bira al, biraz da meze uydur!

Emirlerini yerine getirirlerdi.

İcap ederse ev taşlarlardı, kapı kırarlardı, üçü beşi bir araya gelerek bir tek adam döğerler, arada:

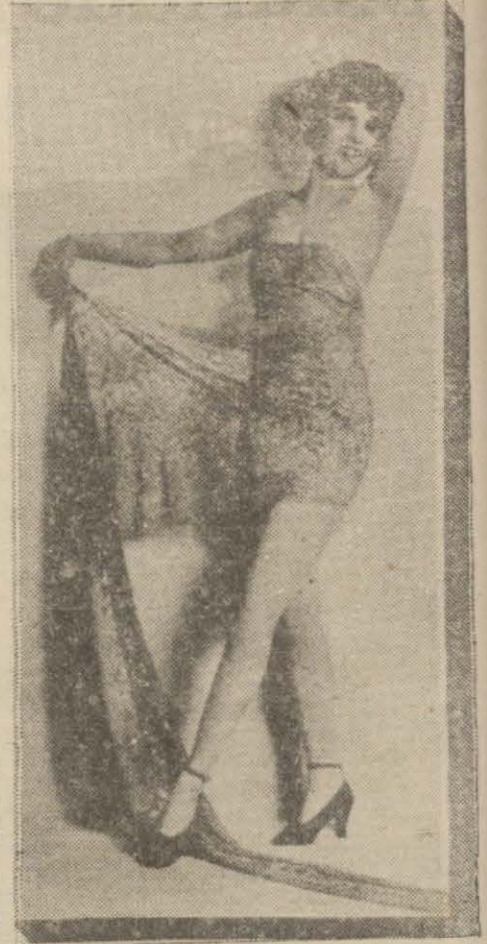
— Açılın yoksa kıyarım!

Nârasile şöyle hafiften adam şişerlerdi. Bu sayede, az çok para edinirler, yavaş yavaş, kademe kademe yükselerek, umumhanelerde:

— Belâh!..

Yani zoraki zanpara, bazan da:

[*] Semai kahvelerinde koşmalar, kalenderiler, destanlar söylenir, halk edebiyatının temellerini teşkil eden bütün bu (aksamı nazm) a pek ehemmiyet verildi. Arada külhanbeyi kavgaları olur. Kafa göz yanılır, bütün kahve halkı birbirine girerdi. (muamma çözme) iddialı maniler söylemek, semai kahvelerinin en başta gelen eğlencelerindendi. Bu enteresan mevzuu dair hazırladığım bir kaç yazıyı ilk fırsatta neşredeceğim.

— Kazalı!..

Yani, kendisine sevdalanan umumhane sermayesinin, teyzenin, (mama) nın yardımıyla yasarlardı. Bu halleri yüzlerine vurulduğu zaman, büyük ve asabî bir namuspervverlikle cevap verirdi:

— Bana iyi bak!.. Daha benim gırtlığımdan orospu lokması geçmemiştir. Sözüni tart, gözünü aç, yoksa açarım hal.

Nihayet, onlar da:

Hırsız,
Yankesici,
Karmanjolacı,
Raconacı,
Kabadayı.
Olurlardı.

Yaşları ilerledikçe, yattıkları yerler de değişirdi: Issız bodrumlardan esrar kahvelerine, meyhane köşelerinden umumi evlere, polis merkezlerinden tevkifhanelere, hapishanelere naklimekân ederlerdi.

Devir zaman zaman bunlara şu adları takardı:

Serseri,
Kopuk,
Küçük bey,
Külhanbeyi,
Zorba, [*]
Katil!

(Devamı var)

[*] Külhanbeyi ünvanının nereden geldiğini doğru dürist tesbit etmek kabil değildir. (Yeniçeri) devrinin (zorba) ları ile, benim yetiştiğim yıllarla elli altmış yıl evvelki devrin külhanbeyleri arasında bir müşareket oduğu muhakkaktır. Yeniçerilerin (zorba) kısmı eski külhanbeylerinin «ceddi ekberi» olsa gerek!

Tarihi bir rivayete göre de, bu ünvan, ikinci Mahmudun çok sevdiği hanendelerinden:

Şu karşiki dağda bir kuzu meler
Kuzunun feryadı bağırmı deler
ta'ncâ (dağı) tabir edilen hava lavı okumakta zamanının güzidesi ve akridesi olan (külhanbeyi) *den miras kalmıştır. Bu adam, sarayda vazifesi biter bitmez, kunduralarını kol-tuğuna sıkıştırır, soluğu (Cedikpaşa) külhanında almıştı. Padişah itediği zaman, oturduğu yeri bilen saray hademeleri külhana giderler, külhanbeyini kolundan tutunca götürürlermiş!..

Romanyada ecnebilere iş yok!

Bükreş, 13 (Hususî) — Rumen hükümeti hazırladığı bir kanun lâ-yihası ile, Rumanya dahilinde iş ve güç sahibi olanlardan yüzde yetmiş beşinin temiz Romen ırkına mensup olmasını istemektedir. Yahudi, Macar, Alman, Bulgar, Rus ve diğer milletlerden olup ta umumi harp nihayetinde sulh muahedelerinin verdiği hukuktan istifade ederek Rumen tabiiyetine kabul edilene iş gördürülmeyecektir.

Komitelerin tazyiklerini, kapatılan Türk mektep ve cemiyetlerini yapılan hazırlıkları müzakere edip müteavffa bışvekil Liyapofe arz etmek zere 1929 yılında Sofyada toplanan, Bulgaristan Türklerinin ilk millî kongresi..

ÇOCUK

Büyük Okyanusta hâlâ keşfedilmemiş binlerce adalar var

İnsanlar bu adalara acaba niçin uğramıyorlar?

Çünkü, meselâ su yoktur, yiyecek yoktur, yakacak yoktur

Büyük Okyanusta, henüz keşfedilmemiş binlerce ada vardır - keşfedilmemiş deyince yerlerinin belli olmadığı anlaşılmasın - yerleri, tul ve arz daireleri tamamlanmamıştır. Yalnız bunlara insan ayağı basmamıştır.

İnsanların bu adalara uğramamasında da bir çok sebepler vardır. Meselâ, su yoktur, yakacak yoktur.

Böyle meşhul adalardan birisine uğrayan seyyahlar bu adada, Kutuplarda yaşayan Pengoen kuşlarının çeşitlerine rastlarlar. Soğuk iklimlerde yaşayan Pegoenlerin bu sıcak adalardaki çeşitleri, tabiat bilginlerini büyük şaşkınlıklara düşürdü.

Öteki adalara da uğrasalar kim bilir daha neler bulacaklar?

BALIKLAR MOTÖR SESİNDEN ÜRKER Mİ?

Bir Amerikalı bilgin, balıkların motor sesinden ürktüğü fikrimde olduğunu denemeğe merak salmış. Uzun uzun bir araştırma yaptı. İncelemelerden balıkların motor sesinden ürkmekle diklerini anlamış. Şimdi siz:

— Peki anlamışsa bundan ne çıkar? Diyeceksiniz. Halbuki balıkların motor sesinden ürktüğü ürkmekle diklerini anlamak balıkçılık ve balık avcılığı bakımından çok önemli bir şeydir.

Tayyarelerle Balık avcılığı

Norveç balıkçıları Balinaları ve daha küçük balıkları büyük balıkçı gemileriyle avlarlar. Fakat balıkların bulundukları yeri keşfetmek, balık sürülerini kolayca çevirerek ağa sokmak zor olurdu. Her seyde olduğu gibi bu işde de imdadına tayyare yetişti. Bir balıkçı gemisinden özel düzenlerle uçurulan tayyare denizin üstünü karış karış araştırıyor, gözünden kaçamayan balık sürülerini derhal telsizle balıkçı gemisine bildiriyor. Gemi de bu balık sürülerini yahut balinaları elile koymuş gibi bularak avlıyor ve rahat rahat ticaret yapıyor.

Tayyarenin bu işde başarımayaacağı iş kalmıyacak galiba?..

UÇURTMA

Uçurtma, Çinlilerin tapıncasına sevdikleri bir oyundur. Uçurtmaya, ejderha, adı verilir. Bu uçurtmalar, gerçekten birer sanat örneğidir. Kuyrukları yirmi otuz metreyi bulan, kulakları, gözleri, keskin dişli ağızları birer ejderhaya benzeyen bu uçurtmalar Avrupa kadar da gelmiştir...

Çinde ve Avrupalıların bir çok yerle-

İLK BAHAR

Dünya kardan kurtulur
Yaklaşır sonra Nisan..
Bir başka hayat bulur,
Kırda gezerken insan!

..

Artık dallarda açar,
Türlü türlü çiçekler..
Güneyden bize gelir,
Kırlangıçlar, leylekler!..

..

Büsbütün güzelleşir,
Deniz, tarla, dağ, ova..
Küçük kuşlar birleşir,
Yeniden yapar yuvu!..

..

Gene açılır bu yıl
Güllerin genceleri..
Kiminin rengi kırmızı,
Kiminin rengi sarı!

..

Güneş ısıtır bizi,
Buna dayanmaz kar da!
Ekinlerin filizi
Görünür tarlalarda!..

rinde uçurtma yalnız çocukların değil, büyüklerin de seve seve oynadıkları bir oyuncak halini almıştır.

RENKLİ BALIKLAR

Dünyanın en güzel renkli balıkları,

Gider kan ağlayarak
Kış mevsimi geriye!
İrmaklar çağlayarak
Atılır ileriye!..

..

En tatlı duygusunu,
Duyar Nisanda dünya..
Doğrular kokusunu
Lâle, menekşe, fulya!

..

Elbet insan bayılır,
İlkbahar mevsimine
Ovalara yayılır
Papatya, mavi mine!

..

Köylü çocuklar hele
Çok severler ilk yazı..
Gelincik toplamağa
Çıkarlar bazı bazı!

..

Ey sevgili çocuklar
Bahar sizindir, sizin,
Kaybolunca soğuklar
Kırlarda koşun, gezin!

Üstüvâ Hattı yakınlarındaki deniz kıyılarında yetişmektedir. Bunlardan kuyrukları birer yelpaze gibi dalgalandıran üç beş renkli balıklar bile vardır.

Üstüvâ Hattı yakınlarındaki deniz kıyılarında yetişmektedir. Bunlardan kuyrukları birer yelpaze gibi dalgalandıran üç beş renkli balıklar bile vardır.

Tarihi roman: 10

MUSA ÇOCUKLARI

Yahudi tarihinden canlı menkıbeler
ve İbrahim Peygamber

Vazan: M. Râsim Özgen

Âzer, dükkânında, büyücek bir mermer taşı işliyordu. Taşta, şimdiden, alnında boynuzu kıvrılan bir yarım insan yüzü şeklinde, kaba çizgili.. kaba mânalı bir kabartma belirmişti. Şüphesiz, bu da bir put olacak, alçak tavanlı dükkânın duvarlarına dayalı duran irili, ufaklı arkadaşları arasına karışacaktı.

Âzer, çekicini ve demir kalemini yere koydu; doğruldu. Durgun, sıcak hava, onu, bunaltmıştı. Alnından ter akıyordu. Gözleri, bir müddet, dalgın dalgın, öteki putlar üstünde dolaştı ve zihninde İlödan başlayan bir sürü isimler sıralandı. Sonra, başını çevirdi; sokaktan geçen uzun deve kervanını seyretti. Biliyordu, ki bu kervan Babil'den geliyor. Horon üzerinden geçerek Filistine ve Akdeniz kıyılarına gidiyor.

Bu düşünce ile bir mermer taşın üstüne oturdu. Şimdi, dalgın gözlerinin içinden bir sürü kervanların hayalleri akıyor - du: Hindistandan.. orta Asya - dan ve dünyanın her tarafından gelen, Ur [*] şehrinde geçen bu kervanlarda neler neler yoktu.

Âzer, birdenbire, silkindi. Hattırına doğacak çocuğu geldi. Bu münasebetle karısına bir hediye götürmesi lâzımdı. Kervan hanına inen seyyar tüccarlar da çok güzel, altın, gümüş bilezikler bulurdu. Bunlar, ne kadar makbule geçecek şeylerdi.

Alnından akan terleri sildi. Sonra, dükkânının tahta kenkenklerini kapadı. Kapiya kilitledi. Yürüdü.

Öğle zamanını üç saat geçtiği halde, güneşin harareti düşmemişti. Geniş pazar yerinin üstündeki toz zerrelere, şehrin üstüne akan zıya hüzmeleri altında, mini mini şimşekler gibi, parıl parıl yanıyordu. Ötede, hurma sepetlerinin etrafında, bir yığın sinek uçuşuyordu.

Âzer, satıcıların kurdukları gölgelikler.. Güneşin altında yatan, ayakta duran develer, merkepeler arasından geçti. Gürül gürül akan bir su arkını takip ederek, iki taraftaki yüksek evlerin arasında koyu bir gölgeye bürünen dar bir sokağa girdi. Sokak, bir çok kıvrımlardan sonra genişledi ve biraz evvel, bağları, bahçeleri ve tarlaları ile uzanan ova başlamıştı.

Put ustası, şehrin dışına çıkmıca.. biraz durdu; yüzünün terini sildi. Sonra sağa saparak kervan hanına doğru yürüdü.

Kervan hanı, şehrin bitimindeki büyük, yüksek binalardan biri idi. Büyük kapısından, ortasında büyük havuz ile loş bir avlu görünüyordu. Hanın kar-

[*] Ur ismi soruları «Urfa» namını almıştır. «Urfa» da İbrahim'in doğduğu yer «mevlidi İbrahim» namı altında, hâlâ, bir ziyaretgâhtır. Orada bulunan bir taş, İbrahim Peygamberin beşiği olarak tanınmaktadır.

Ademle Havva cennette iken

şısında da yüksek gölgelikler altında, kır kahveleri, deve, merkep, koyun, keçi ağılları yayılıyor.

Âzer, aynı zamanda birer yaz oteli olan, bu kır kahvelerindeki sergilerin bir ikisinde dolaştı. Şundan biraz kına, bundan baharat aldı. Birisinden de, karısı için altın bir burma bilezik, akraba kadımlarına, kızlarına hediye edilecek bakır, gümüş halkalar, yüzükler satın aldı. Sonra, dinlenmek üzere, kahvelerden birinin sazdan örül - müş geniş bir peşkesinin üzerine fincan içti. Vücuduna rahayalandı.

Hararet epeyce kırılmıştı. Gölge, çok daha kolaylıkla nefes alınabiliyordu. Kahveci bir toprak fincanla, ağızdan kokulu bir duman savrulan bir toprak ibrik getirdi; peykenin kenarına koydu. Âzer, hurma şekeri ile kaynamış olan bu baharlı suyu, sıcak içti. Vücuduna rahvet gelmişti. Yarım yatmış bir halde, hayallere daldı.

Başı ucundaki peykede iki kişi konuşuyordu. Mükâleme zemini dikkatini çekti ve dinledi. Konuşanlardan biri, mutlaka, Babil'den gelmişti; çünkü diğeri, ondan Babil'e dair haberler soruyordu. Babil'den gelen, hükümdardan da bahsetti; hükümdar, rivasında, günesten daha parlak bir yıldızın doğduğunu görmüş, bunu kâhinlerine tabir ettirmişti. Kâhinler, güneşin hükümdara delâlet ettiğini, yıldızın da halktan doğacak bir çocuğa işaret olduğunu.. bu çocuğun, büyüyünce hüküm -

dardan fazla nüfuz ve şöhrat kazanacağını ve bu yüzden, kendisine bir felâket geleceğini söylemişlerdi.

(Devamı var)

EFSAİNE VE ESÂTİR TARİHİNDEN NOTLAR

— 5 —

5... Acem Ali Ekberin hikâyesinin devamı - Hükümdar, derhal, hiddetlendi ve sert bir sesle:

— Kapının ötesinde ne olduğunu görmek istiyorum. Orada sakladığın şeyleri bana göster! Diye bağırdı.

Ali Ekber.. Acem şahının ayaklarına kapandı:

— Şehinşahım! bana merhamet et! en kıymetli malımı elimden alma!

Diyecek acıklı acıklı yalvarmağa başladı. O:

— Babanıza bu kadar seneler hizmet ettim. Onun büyük inayeti ve âtîfelerine mazhar oldum. Yine onun bana gösterdiği emniyet ve itimad sayesinde, ki hayatımın en kıymetli malını, bu kapının arkasındaki hücrede saklıyordum. Ey büyük şah! neyim varsa senin olsun! ayaklarını öperek yalvarırım: Onlara ilisime!

Acem şahı.. bu acı acı tazallımları dinlerken, kendi kendine:

— Vay hâin herif! Muhakkak sarayım en kıymetli bir şeyini çalmış.. Oraya saklamış!

Diyor.. için için kuduruyor -

Şah.. Çok gazaplı bir sesle Ali Ekber'e hitap etti ve:

(Arkası var)

Polis romanı: 10

Karanlıkta bir ışık

Muharriri: Edgar Valas
Çeviren: Muammer Ala'tur

çinde külden başka bir şey kalmamıştı.

Polis müdürü muavini kendi kendine söylendi:

— Anlıyorum, anlıyorum..

T. X. hattâ elinde tuttuğu çekmecenin içindeki kütlerden daha çok fazla şeyler görüyordu. Dostu olarak tanıdığı Leksman'ı mahvedebilecek mühim bir delil görüyordu. Leksman için mahkemede esbabı muhafefeden addedilebilecek en büyük delil ortadan kaldırılmıştı.

Gene kendi kendine şöyle düşündü:

“Yazılan mektup, bir müddet havaya maruz kalınca, kendi kendisine yanan bir kâğıda yazılmıştı. Bu mektup derhal bir yere kapatılmalıydı, hattâ okurken elinizde bile-

yanabilirdi. Con bu mektubu hem men çekmeyeceye sokmasaydı, kâğıt elinde tutuşup gidecekti. Evet, ama ma mektubun etrafı nereye gitmişti?..

Leksman cevap verdi:

— Onu Kara, yaktı, dedi, sömi neye attı, yaktı.

Karanlıkta ışık — 1

T. X.'in birdenbire alını kırıştı, bir şeyler söyleyecekti, söyleyemedi. Yarım saat sonra muhtar tekrar gelmişti. Mükâfat vadedilerek istenen tabancayı bulmak mümkün olmamıştı.

Con Leksman'ı ertesi gün, taammüden adam öldürmek suçundan Leves tevkifhanesine attı.

T. X. Telefonla Bestan Mansus'u

şatosuna çağırdı. Şimdi ikisi şatonun kütüphanesinde konuşuyorlardı.

T. X. dedi ki:

— Sizi buraya neden çağırttığımı doğrusu ben de bilmiyorum.. Bir saniye sizin arkadaşlarınızdan daha becerikli olduğunuzu düşündüm.

— İltifatınıza teşekkür ederim. Geçen gün patronun yanında da beni müdafaa ettiniz. Onun için de size karşı minnettarım.

— Bunları söylemeğe lüzum yok. Her âmirin bir vazifesi de emrinde çalışan adamları himaye etmektir.

T. X. Mansus'a oradaki vaziyetin kısa bir hulâsasını yaptı:

— Leksman aleyhindeki deliller müthişti, dedi. Bir adamdan ödünç para almış, bu adam öldürülmüş, maktûlin cebinden Leksman'ın verdiği senet çıkmış. Bu vaziyette Leksman kendisini jüriye karşı bir delil varsa, o da Yunanlının tabancasıdır. Onun için bu işi yeni baştan bir defa daha tahkik edeceğiz.

T. X. Beston şatosundan ayrılmaz-

dan evvel, Con'un karısı Gras'la da görüştü. Genç kadının gözlerinin etrafını saran mavi çizgi, o gece hiç uyumadığını isbata kâfi idi. Fakat Gras bütün bunlara rağmen çok sakin görünüyordu.

Genç kadın T. X.'i bir başına odaya çekti, kapiya kapattı:

— Size bazı mühim şeyler söyleyeceğim, dedi.

— Her halde Kara'ya ait olacak.

Gras hayretle polis memurunun yüzüne baktı:

— Hayır, hiç bir şey bilmiyorum. Gras'ın yüzünden ıstırap gectiği pek iyi anlaşıyordu.

— Bir şey bilmiyorum, bir şey bilmiyorum. Fakat bazı şeylerden de şüphe ediyorum.

Gras hiç bir mukaddimeye lüzum görmeksizin anlatmağa başladı:

— Evvelâ size şunu söyleyeyim. Kara bir zamanlar benimle evlenmek istemişti. Şimdi size söyleyeceğim bazı sebeplerden dolayı, bu adamdan korktuğumu saklamıyacağım.

Gras polis âmirine Kara ile Selânikte nasıl tanıştıklarını ve bu ada-

dan evvel, Con'un karısı Gras'la da görüştü. Genç kadının gözlerinin etrafını saran mavi çizgi, o gece hiç uyumadığını isbata kâfi idi. Fakat Gras bütün bunlara rağmen çok sakin görünüyordu.

Genç kadın T. X.'i bir başına odaya çekti, kapiya kapattı:

— Size bazı mühim şeyler söyleyeceğim, dedi.

— Her halde Kara'ya ait olacak.

Gras hayretle polis memurunun yüzüne baktı:

— Hayır, hiç bir şey bilmiyorum. Gras'ın yüzünden ıstırap gectiği pek iyi anlaşıyordu.

— Bir şey bilmiyorum, bir şey bilmiyorum. Fakat bazı şeylerden de şüphe ediyorum.

Gras hiç bir mukaddimeye lüzum görmeksizin anlatmağa başladı:

— Evvelâ size şunu söyleyeyim. Kara bir zamanlar benimle evlenmek istemişti. Şimdi size söyleyeceğim bazı sebeplerden dolayı, bu adamdan korktuğumu saklamıyacağım.

Gras polis âmirine Kara ile Selânikte nasıl tanıştıklarını ve bu ada-

dan evvel, Con'un karısı Gras'la da görüştü. Genç kadının gözlerinin etrafını saran mavi çizgi, o gece hiç uyumadığını isbata kâfi idi. Fakat Gras bütün bunlara rağmen çok sakin görünüyordu.

Genç kadın T. X.'i bir başına odaya çekti, kapiya kapattı:

— Size bazı mühim şeyler söyleyeceğim, dedi.

— Her halde Kara'ya ait olacak.

Gras hayretle polis memurunun yüzüne baktı:

— Hayır, hiç bir şey bilmiyorum. Gras'ın yüzünden ıstırap gectiği pek iyi anlaşıyordu.

— Bir şey bilmiyorum, bir şey bilmiyorum. Fakat bazı şeylerden de şüphe ediyorum.

Gras hiç bir mukaddimeye lüzum görmeksizin anlatmağa başladı:

— Evvelâ size şunu söyleyeyim. Kara bir zamanlar benimle evlenmek istemişti. Şimdi size söyleyeceğim bazı sebeplerden dolayı, bu adamdan korktuğumu saklamıyacağım.

Günün 24 saatinde hasta

Baş ağrılarına karşı

GRİPİN

kaşelerini kullanınız.

GRİPİN: Bütün ağrı, sızı ve sancuları keser.

GRİPİN: En şiddetli baş ve diş ağrılarına şiddetle bindirir.

GRİPİN: Nezle, grip ve romatizmaya karşı çok müesirdir.

İcrasında günde 3 kaşe alınabilir.

Ambalajlarda
GRİPİN kelimesine
dikkat edinizKURULMAZ - DURMAZ
MÜTEMADIYEN TAM AYAR İŞLERLER
SATIŞ YERİ: GALATA, RADIUM TİCARETHANESİ
Posta kutusu: 1313 • Telefon: 42878 • Telgraf: Radium-İstanbul

Akay İşletmesinden:

15-Mart-1937 Pazartesi gününden itibaren Adalar hattının saat 19,15 seferi Köprüden saat 19,30 da ve Yalova hattının saat 16,00 seferi de Yalovadan saat 16,15 te kaldırılacak ve bu seferler aralık işlemlerden 15 şer dakika geç hareket edeceklerdir. (1362)

Türk Hava Kurumu
BÜYÜK PİYANGOSU
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

6 ıncı keşide 11 - Nisan - 1937 dedir.

Büyük ikramiye **200.000** liradır.

Ayrıca: 40.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200.000) liralık iki adet mükâfat vardır..

Dikkat: Bilet alan herkes 7 - N I S A N - 1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur..

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. Cağaloğlu No. 30 (Eczanesi yanında) Telefon. 22566

Dahiliye mütehassısı

Dr. Ali Rıza Sağlar

Beşiktaş Tramvay Durak Hastalarını hergün öğleden sonra kabul eder.

SUY

HER SABAH BİR DUŞ ALARAK

5 DAKİKA 2' KURUŞ

VAKTİNİZİ
ZAHMETİNİZİ
SAĞLIĞINIZI**ESİRGİYİNİZİ****HAVAGAZI****ŞOFBENİ****TÜRKİYE İŞ BANKASI**

Fatih Sulh Üçüncü Hukuk Hakimliğinden:

Mahkememizce terekesine vaziyet edilen Fatihde Kırmacı mahallesinde Arslanhane sokağında 24 sayılı evde 11/2/1937 tarihinde ölen binbaşılıktan müteakıt Salihin alacak ve borçlularının bir ay ve iddeayı veraset edenlerin üç ay zarfında mahkemeye müracaat etmeleri ve aksi takdirde metrukatının hazineye devredileceği ilân olunur.

Dr. Hafız Camel

(LOKMAN HEKİM)

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğle - den sonra saat (2.5 tan 6 ya kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususi kabinesinde hasta - larını kabul eder. Salı, cumartesi günleri: sabah «9.5 - 12» saatleri hakiki fıkara mahsustur. Muayene -

hane ve ev telefon: 22398. Kışık telefon: 21044.

Fatih Sulh Üçüncü Hukuk Hakimliğinden:

Mahkememizce terekesine vaziyet edilen Yenikapı Soğancı M. ve sokağında 55 sayılı evde 25/1/1937 tarihinde ölen Aznifin alacak ve borçlularının bir ay ve iddeayı veraset edenlerin üç ay zarfında mahkemeye müracaat etmeleri ve aksi takdirde metrukâtının hazineye devredileceği ilân olunur.

Sultanahmet Üçüncü Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Vahram ve Hüseyin ve Sujidenin şayan ve müş - müstereken mutasarrıf oldukları İstanbulda Kumkapıda Çadırcı Ahmet çelebi mahallesinde Tiyatro caddesinde kain eski 33 ve mükerrer 33 ve 33, 33 ve yeni 77, 79, 81, 83 numaralı altında iki dükkânı müstemil iki bap hanenin izalei şuyu zımında firuhtu te - karrür ederek müzayedeye vaz o - lunmuştur. Bunlardan 77 numara - lı hanenin iki oda ve bir taşlık ve bir helâ ve bir sofa ve bir mutfak ve bir kuyu ve mikdarı kâfi bah - çesi vardır. 79 ise marangoz dükkânıdır. ve 81 numaralı hanenin üç oda ve bir helâ ve bir sofa ve mikdarı kâfi bahçesi vardır, ve 83 numara ise kömürcü dükkânı - dır. Heyeti umumiyesinin kıymeti muhammenesi (1700) bin yedi yüz liradır.

Birinci açık arttırması 14/4/1937 tarihine müsadif Çarşamba günü saat on dörtten on altıya kadar ic - ra olunacaktır. Kıymeti muham - minesinin yüzde yetmiş beşini bul - duğu takdirde o gün ihalei katiye - si yapılacaktır, bulmadığı takdir de en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere temdit edilerek i - kinci açık arttırması 29/4/1937 ta - rihine müsadif Perşembe günü saat on dörtten on altıya kadar ic - ra kılınacak ve o gün en çok arttı - rana ihale edilecektir.

İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların işbu gayri menkul üzerindeki haklarını hususi ile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müsbetlerle yirmi gün i - çinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilleri ile sa - bit olmadıkça satış bedelinin pay - laşmasından hâric kalacaklardır. Müterakim vergiler hissedarlara ve dellâliye ve vakıf kanunu mu - cibince verilmesi lâzım gelen yirmi senelik taviz bedeli ve ihale pu - lu ve tapu masarifleri müşteriye aittir. Arttırma şartnamesi işbu ilân tarihinden itibaren mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır.

Talip olanların kıymeti muham - minesinin yüzde yedi buçuk n's - betinede pay akçesini hamilen o gün ve saatte İstanbulda Eminönünde Gülbenkyan hanında Sultanahmet Üçüncü Sulh Hukuk mahkemesi baş kitabetine 937/9 numara ile müracaatları ve aynı hanede sa - kin iken elyevm ikametgâhı meç - hul bulunan hissedar Seyidenin o gün ve saatte gelmediği veya ta - rafından bir vekil göndermediği takdirde gıyabında muamel ifa kılınacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur

Sultanahmet 3 üncü Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Davacı İstanbul Maliye Muha - kemat Müdürlüğü namına hazine avukatı Yusuf Nuri tarafından Parmak kapıda 34 No. lu dükkânda Ahmet Refik ve Balık pazarında Taşlar caddesi 31 No. lu dükkân - da kefilî Hafız Fevzi zade Abdul - lah Kâzım aleyhine 934/936 yeni - leme ve 937/132 esas dosya No: a - çılan 290 alacak davasının cari du - ruşmasında müddeialehlerin ika - metgâhlarının meçhul bulunma - sına binanen davet ve muame - leyi gıyap kararı tebliğ edildiği halde itiraz edilmemiş ve son celseyi muhakeme olan 11-1-1937 tarihinde muhakemede isbatı vücut edilmemiş bulunduğundan meblağı müddeabih 290 liranın dava tarihinden bilti - bar yüzde 5 faiz ve yüzde 10 üç - retü vekâlet ile bilmümle masarifi muhakemenin müddeialehlerin bittahsil müddeiye itasına muha - kemece karar verilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren 8 gün zar - fında temyizi dava edilmediği tak - dirde hükmün kesbi katiyet ede - ceği ilân tebliğ olunur. (937/132)

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden

Başmuharrir
E. Lzci

Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya